

(ผลการศึกษานับเต็ม)

<p>โครงการเสริมสร้างสื่อมวลชนศึกษาเพื่อสุขภาวะ Media Monitor มูลนิธิสื่อมวลชนศึกษา Foundation for Media Studies</p>	<p>ห้อง 518 ชั้น 5 อาคารพญาไทบิล딩 เลขที่ 31 ถนนพญาไท เขตราชเทวี กทม. 10400 โทร: 02-246-7440 แฟกซ์: 02-246-7441 Email: mediamonorth@gmail.com Website: www.mediamonitor.in.th</p>
 <p>มูลนิธิสื่อมวลชนศึกษา (Foundation for Media Studies)</p>	<p>สื่อกับการผลิตซ้ำความรุนแรง และอคติทางเพศ (ศึกษาละครซีทคอมในฟรีทีวี : กันยายน 2555)</p>
<p>ได้รับการสนับสนุนจาก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)</p>	 <p>สสส. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ</p>

คณะกรรมการของโครงการ

คณะกรรมการนโยบาย

- ศ.นพ.ประเวศ วะสี
- นพ.สมศักดิ์ ชุณหรัศมิ์
- นพ.ชูชัย ศุภวงศ์
- นายไพศาล ศรีจรัสจรรยา
- นายประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์

ที่ปรึกษาโครงการฯ

- รศ.ดร. วิลาสินี อดุลยานนท์

คณะกรรมการวิชาการ

- ดร.สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์
- นายชวรงค์ ลิมป์ปัทมปาณี
- รศ.ดร.นวลน้อย ตีรรัตน์
- น.ส.เข็มพร วิรุณราพันธ์
- ดร.ธีรรัตน์ วงศ์ชนะเอก

ที่ปรึกษาคณะกรรมการวิชาการ

- พญ.พรรณพิมล วิปุลากร
- ดร.เชษฐา โทณะวนิก

ผู้อำนวยการโครงการ

- ดร.เอื้อจิต วิโรจน์ไตรรัตน์

งานวิชาการ

- นายมารุต วงษ์ศิริ

งานศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาสื่อ

- นายศิริระ จันทรใจือมาศ
- นางสาววีรยา แก้วตา
- นางสาวชัชชนรรณ ศักดิ์เจริญชัยกุล
- นางสาวนพรัตน์ จิตรครบุรี

โครงการเสริมสร้างสื่อมวลชนศึกษาเพื่อสุขภาพ (Media Monitor)

ห้อง 518 ชั้น 5 อาคารพญาไทบิลดิ้ง เลขที่ 31 ถนนพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400

โทรศัพท์ 02-246-7440 โทรสาร 02-246-7441

E-mail: mediamonitorth@gmail.com website:

www.mediamonitor.in.th

ส่วนที่ 1	ที่มาและความสำคัญ _____	5
	วัตถุประสงค์การศึกษา _____	10
	หน่วยการศึกษาและขอบเขตการศึกษา _____	11
	แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง _____	11
	ประเด็นและวิธีการศึกษา _____	12
	กรอบการศึกษา _____	14
	การนิยาม _____	14
ส่วนที่ 2	ผลการศึกษา _____	16
	ภาพตัวแทนในลักษณะเหมารวม _____	16
	ภาพตัวแทนเพศหญิง _____	16
	ภาพตัวแทนเพศชาย _____	23
	ภาพตัวแทนเพศชายรักเพศเดียวกัน _____	27
	ค่านิยมอคติ _____	29
	ค่านิยมใหม่ต่อผู้หญิง _____	36
	เปรียบเทียบผลการศึกษา _____	37
ส่วนที่ 3	ข้อเสนอแนะ _____	38
ภาคผนวก	_____	41

ที่มาและความสำคัญ

ความรุนแรง อคติและภาพตัวแทนต่อเพศต่างๆ

ปัญหาความรุนแรงต่อเพศต่างๆ เป็นประเด็นที่สังคมให้ความสำคัญและพยายามแก้ไขมาเป็นเวลานาน อย่างไรก็ตามการแก้ไขปัญหาดังกล่าวทำได้ยาก โดยเฉพาะความรุนแรงต่อเพศเชิงวัฒนธรรมที่มีรากฐานมาจากความคิดความเชื่อของแต่ละสังคมผ่านความคิดเหมารวม ภาพตัวแทน อคติต่างๆ เช่น ค่านิยมชายเป็นใหญ่ (Patriarchy)¹ ค่านิยมรูปลักษณ์ทางเพศ (Body Image) ที่เกิดจากวัฒนธรรมการบริโภค (Consumerism)² หรือภาพเหมารวมเชิงลบที่มีต่อผู้หญิงหรือกลุ่มความหลากหลายทางเพศ เช่น

วิลาสินี พิพิธกุล อุดุลยานนท์ ศึกษาปรากฏการณ์เรื่องเพศในช่วงปีพ.ศ. 2540 – 2545 พบว่าสื่อมวลชนให้ความสนใจประเด็นความรุนแรงทางเพศมากที่สุด ส่วนใหญ่เป็นกรณีการทำร้ายร่างกาย และการล่วงละเมิดทางเพศ ซึ่งสะท้อนให้เห็นค่านิยมเรื่องเพศในสังคมไทยผ่านการครอบงำด้วยอำนาจ ความรุนแรง โดยเฉพาะกรณีความรุนแรงในครอบครัวที่เพิ่มจำนวนและความรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งสะท้อนถึงค่านิยมที่ผู้หญิงต้องยินยอมมอบอำนาจและชีวิตให้ผู้ชาย³

พรพรรณ กาญจนารัตน์ ศึกษาภาพตัวแทนของผู้หญิงสมัยใหม่จากตัวละครหญิง 2 คน ได้แก่ เหมยลี่ จากภาพยนตร์เรื่อง *รถไฟฟ้ามาหานะเธอ* และ อลิน จากละครโทรทัศน์เรื่อง *สูตรเสน่หา* ผลการศึกษาพบว่าแม้ตัวละครทั้งสองจะเป็นตัวแทนของผู้หญิงสมัยใหม่ แต่ทั้งคู่ก็ยังอยู่ภายใต้กรอบวัฒนธรรมชายเป็นใหญ่ ทั้งคู่มีความคิดอ่าน ทักษะความสามารถ แต่ในมิติด้านหน้าที่การงานก็เป็นรองผู้ชาย มีบทบาทสำคัญในสังคม คือ การเป็นลูกสาวของพ่อ และคนรักของผู้ชาย ติดยึดกับความเชื่อความคาดหวังว่าจะได้แต่งงาน นอกจากนี้ทั้งคู่ยังตกอยู่ภายใต้วัฒนธรรมการบริโภค จำเป็นต้องแต่งหน้าแต่งตัวเพื่อให้ผู้ชายสนใจ⁴

ฐิติญานันท์ หนักบ้อ กล่าวว่า ผู้หญิงข้ามเพศมักถูกสื่อมวลชนนำเสนอในแง่ลบ สาเหตุอาจเกิดจากความเชื่อที่เป็นอคติซึ่งบ่มเพาะหยิ่งลึกลับจนยากที่จะแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลง ทำให้ผู้หญิงข้ามเพศถูกรังเกียจ ถูกมองว่าน่าขยะแขยง ลามก กามวิตถาร ทำให้ผู้หญิงข้ามเพศถูกกีดกัน ถูกเลือกปฏิบัติ ทั้ๆ ที่สื่อสารมวลชนมีหน้าที่ในการให้ข้อมูลที่ถูกต้อง เป็นจริง ตรงไปตรงมา รวมถึงส่งเสริมความคิดที่มีต่อผู้หญิงข้ามเพศชุดใหม่เพื่อสร้างความเสมอภาคและเท่าเทียมในสังคม⁵

ละครโทรทัศน์ : โรงงานผลิตซ้ำอคติและภาพตัวแทน

¹ Steinem G. and Wolfe L. *Sexual violence against women is the result of the cult of masculinity*. www.guardian.co.uk , 2012

² Mouda A. *The Woman's Body and Consumer Society*. The Indian Review of World Literature in English Volume 7 No.1, 2011

³ วิลาสินี พิพิธกุล อุดุลยานนท์. วาทกรรมเรื่องเพศในหนังสือพิมพ์

⁴ พรพรรณ กาญจนารัตน์. ภาพตัวแทนของผู้หญิงสมัยใหม่ในสื่อบันเทิงไทย : บทวิเคราะห์ภาพยนตร์เรื่อง “รถไฟฟ้ามาหานะเธอ” และละครโทรทัศน์เรื่อง “สูตรเสน่หา”. สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2554

⁵ ฐิติญานันท์ หนักบ้อ. สื่อไม่สุข...การนำเสนอที่ไม่แฟร์กับกระเทยไทย. คณะทำงานเครือข่ายเพื่อนกระเทยไทย, 2554

ละครโทรทัศน์เป็นสื่อที่ได้รับความนิยมจากผู้ชมมาก โดยเฉพาะละครน้ำเน่า (Soap Opera) แต่ก็มีเสียงวิพากษ์วิจารณ์ว่าเป็นสื่อที่ไร้รสนิยมเชิงสุนทรียะ พล็อตเรื่องซ้ำซาก เต็มไปด้วยความรุนแรง ภาพตัวแทน ออกดีต่อเพศต่างๆ และเนื้อหาที่เต็มไปด้วยอคติที่สามารถบิดเบือนภาพของกลุ่มคนให้ผิดเพี้ยน และมีผลต่อความคิด ความเชื่อ การตัดสินใจของผู้ชมมากกว่าประสบการณ์ตรงในชีวิตจริง โดยเฉพาะผู้ชมที่ดูละครอย่างเป็นกิจวัตรประจำวัน (Heavy Users) ก็จะมีวิถีคิด วิถีมองโลก วิถีตีความสิ่งต่างๆ ด้วยอคติตามอย่างละครมากขึ้น⁶

ตัวอย่างการศึกษาภาพตัวแทนและอคติต่อเพศต่างๆ ในละครโทรทัศน์ ดังนี้

เอกธิดา เสริมทอง ศึกษาสื่อมวลชนไทยซึ่งรวมถึงละครโทรทัศน์ในช่วงปี พ.ศ. 2536 – 2552 พบว่าแม้ละครไทยเปิดพื้นที่ให้ผู้หญิงมากขึ้น แต่ส่วนใหญ่ก็ยังนำเสนอภาพผู้หญิงในแบบเดิมๆ ได้แก่ ผู้หญิงที่ใช้เสน่ห์ช่วยยั่ววนมัดใจผู้ชาย กุลสตรี และแม่ศรีเรือน อย่างไรก็ตามในละครบางเรื่องก็พบภาพผู้หญิงแบบใหม่ ได้แก่ ผู้หญิงที่กล้าเรียกร้องสิทธิความเท่าเทียม และผู้หญิงเก่งที่ทำตัวเสมือนผู้ชาย⁷

จارقา พานิชภักดิ์ ศึกษากระบวนการถ่ายทำละครโทรทัศน์ 3 เรื่อง ได้แก่ *หลงทางรัก ตม* และ *กมลวงรัก* พบปัญหาสำคัญ คือ ผู้ผลิตละครโทรทัศน์จำเป็นต้องตอกย้ำอุดมการณ์กระแสหลักเพื่อตอบสนองของผู้ชม แม้ว่าอุดมการณ์นั้นจะเป็นการกดขี่ผู้หญิง เช่น การกำหนดให้ผู้หญิงเป็นเพียงภรรยาหรือแม่ การจำกัดคุณลักษณะของผู้หญิงที่ดี⁸

ศูนย์การเรียนรู้เท่าทันสื่อ (Thailand Media Literacy Center) ศึกษาลักษณะตัวละครไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 – 2550 รวมทั้งสิ้น 150 เรื่อง พบภาพตัวแทนที่ตายตัวของตัวละครหลัก ได้แก่ (1) พระเอกต้องใจเย็น สุขุม เป็นสุภาพบุรุษ ทำงานเก่ง รักเดียวใจเดียว (2) นางเอกต้องมองโลกในแง่ดี มีน้ำใจ ตรงไปตรงมา ซื่อสัตย์ อ่อนต่อโลก ไม่ทันคน (3) นางร้ายต้องซื่อฉลาด แต่งตัวยั่ววน เข้มขี้ โทกเสแสร้ง เอาแต่ใจ มารยา บิบบ้าตาเก่ง (4) ตัวร้ายต้องเห็นแก่ตัว เจ้าเล่ห์ โหดเหี้ยม⁹

ละคร sitcom : ละครที่แตกต่าง

ในช่วงปี ค.ศ. 1950 ซึ่งเป็นช่วงเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคมของโลกตะวันตก ผู้หญิงจำนวนมากเริ่มทำงานนอกบ้าน จึงเกิดละคร sitcom (Sit-Com, Situation Comedy) ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับโลกภายนอกบ้านเพื่อตอบสนองรสนิยมของผู้หญิงกลุ่มใหม่ และยังช่วยเติมเต็มจินตนาการของผู้หญิงที่ไม่ได้ออกไปทำงานนอกบ้านด้วยเช่นกัน ซึ่งละคร sitcom มีความแตกต่างจากละครโทรทัศน์แบบเดิมๆ ดังตาราง¹⁰

ตารางเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง

⁶ กาญจนา แก้วเทพ. การวิเคราะห์สื่อ: แนวคิดและเทคนิค. กรุงเทพฯ : เลิฟ แอนด์ เลิฟ, 2547

⁷ โลกของผู้หญิงในละครไม่เคยเคลื่อนที่ไปไหน. มติชนรายวัน หน้า 4 วันที่ 1 ตุลาคม 2555

⁸ จارقา พานิชภักดิ์. การสร้างภาพตัวแทนผู้หญิงของกลุ่มผู้ผลิตละครโทรทัศน์: การต่อสู้เรื่องความหมาย, 2549

⁹ ศูนย์การเรียนรู้เท่าทันสื่อ. รู้เท่าทันละครไทย, 2550

¹⁰ กาญจนา แก้วเทพ. เรื่องเดียวกัน

ละครน้ำเน่า (Soap Opera) กับละครซิตคอม (Sit-Com)		
คุณลักษณะ	ละครน้ำเน่า	ละครซิตคอม
เนื้อหา	วนเวียนอยู่กับเรื่องบทบาททางเพศและความสัมพันธ์ทางเพศ	เนื้อหาที่มีความหลากหลาย มีความสัมพันธ์หลายรูปแบบ หลายกลุ่มคน
รูปแบบการนำเสนอ	พยายามทำให้ดูสมจริง มีเหตุมีผล แม้เนื้อเรื่องไม่ใช่เรื่องจริง	ใช้รูปแบบที่ไม่สมจริง (Overact) แม้เนื้อหาที่ถูกหยิบมานำเสนอจะมีพื้นฐานความเป็นจริง
จังหวะการดำเนินเรื่อง	ดำเนินเรื่องช้าๆ ให้ผู้ชมสามารถติดตามได้ แม้จะทำกิจกรรมอื่นไปด้วย	ต้องดำเนินเรื่องอย่างรวดเร็วเพื่อให้จบภายในเวลาที่กำหนดไว้สั้นๆ
พื้นฐานทางอารมณ์	อาจมีอารมณ์หลากหลาย ทั้งความรัก ความแค้น ความทุกข์	มีอารมณ์ขัน (Comedy) เป็นพื้นฐาน แม้จะมีอารมณ์อื่นๆ แทรกเข้ามาก็ตาม
ฉาก	เน้นบรรยากาศในบ้าน เรื่องราวในครอบครัว	เน้นบรรยากาศในบ้าน แต่เป็นการมองจาก “ภายในบ้านออกไปนอกบ้าน”
มิติเรื่องอำนาจ	ส่วนใหญ่อำนาจอยู่ในมือผู้ชาย	อำนาจของผู้ชายค่อยๆ ถูกเขาะกร่อนไป
ลักษณะตัวละคร	ตัวละครมีความซับซ้อน มีพัฒนาการ	ตัวละครมีลักษณะแบบเหมารวม (Stereotype)

ทั้งนี้สาเหตุที่ตัวละครในซิตคอมมีลักษณะแบบเหมารวม (Stereotype) เช่น หญิงโสดต้องแก่ทึนทึก คนจีนต้องขี้เหนียว คุณต้องจู้จี้เจ้าระเบียบ ซึ่งตัวละครซิตคอมจะถูกตอกย้ำลักษณะเหมารวมนี้อย่างสุดขีด นอกจากเพื่อสร้างความตลกขบขันแล้ว เป็นเพราะละครซิตคอมมีช่วงเวลานำเสนอภูมิหลังของตัวละครเพียงสั้นๆ จึงต้องนำลักษณะเหมารวมมาสร้างตัวละครเพื่อให้ผู้ชมทำความเข้าใจกับตัวละครได้อย่างรวดเร็ว

ละครซิตคอม : พื้นที่ใหม่ของเพศที่ “สอง” และ “สาม”

นักวิชาการและนักสื่อสารมวลชนจำนวนมากให้ความสำคัญกับละครซิตคอมในฐานะพื้นที่ต่อสู้เชิงอำนาจแห่งใหม่ของผู้หญิงและกลุ่มความหลากหลายทางเพศ เนื่องจากละครซิตคอมเป็นสื่อแรกๆ ที่กล้านำเสนอประเด็นต้องห้ามในสังคม หรือนำเสนอในมุมมองที่ค้านกับความคิดความเชื่อในสมัยนั้น โดยเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ เช่น

Linda Napikoski กล่าวถึงละครซิตคอมยุคแรกๆ คือ *Bewitched* ซึ่งออกอากาศตั้งแต่ปี ค.ศ. 1964 มีเนื้อหาเกี่ยวกับซาแมนธา (Samantha) แม่ผัวสาวที่แต่งงานกับนักโฆษณาหนุ่ม แม้ว่าละครเรื่องนี้จะถูกจัดฉากอยู่ในครอบครัวอเมริกันชนกลางที่ภรรยาทำหน้าที่เป็นแม่บ้านและแม่ครัวของสามีเท่านั้น แต่ *Bewitched* ก็แสดงให้เห็นถึง “อำนาจ” “ความสามารถ” และ “สิทธิในการเลือก” ของซาแมนธา ¹¹

¹¹ Napikoski L. *The Feminism of Bewitched*. www.womenshistory.about.com

Lauren Rabinovitz กล่าวว่าละครซิตคอมตั้งแต่ช่วง ค.ศ. 1970 เช่น *The Mary Tyler Moore Show*, *One Day at a Time* และ *Alice* สร้างปรากฏการณ์ใหม่แก่สื่อในสมัยนั้น จากเดิมที่ละครโทรทัศน์ส่วนใหญ่จะถ่ายทอดผ่านมุมมองของเพศชาย แต่ซิตคอมเหล่านี้เป็นเรื่องราวชีวิตของผู้หญิงที่มีอาชีพการงาน สามารถพึ่งพาตัวเองได้ และบางตัวละครยังเป็นคุณแม่เลี้ยงเดี่ยว (Single Mom) ซึ่งผู้หญิงกลุ่มดังกล่าวปรากฏในสื่อยุคนั้นได้ยาก ทำให้ละครซิตคอมกลายเป็นพื้นที่ต่อสู้ใหม่ของนักสตรีนิยมในที่สุด¹²

ภาพจากละครซิตคอม "Bewitched"

ภาพจากละครซิตคอม "The Mary Tyler Moore Show"

Ryan Grubbs กล่าวว่าละครซิตคอมเริ่มให้ความสำคัญกับคนรักเพศเดียวกันตั้งแต่ปี ค.ศ. 1990 เช่น *Roseanne* ที่มักเล่นกับประเด็นอ่อนไหวของสังคม ได้แก่ ความเหลื่อมล้ำทางชนชั้น การศัลยกรรมพลาสติก ปัญหาเรื่องรูปลักษณ์ การช่วยตัวเอง (Masturbation) รวมถึงประเด็นเรื่องคนรักเพศเดียวกัน *Roseanne* จึงเป็นซิตคอมเรื่องแรกๆ ที่หลายกำแพงที่มีต่อกลุ่มคนรักเพศเดียวกัน

ในปี ค.ศ. 1998 - 2006 ละครซิตคอมเรื่อง *Will & Grace* ที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับวิล (Will) ทนายเกย์หนุ่มและเกรซ (Grace) มัณฑนากรเพื่อนสาวคนสนิท *Will & Grace* ถูกขนานนามว่าเป็นซิตคอมเรื่องแรกที่เปิดเผยให้เห็นทัศนคติของชาวอเมริกันที่มีต่อคนรักเพศเดียวกัน และได้รับความนิยมจากผู้ชมอย่างสูงเป็นประวัติการณ์จนหนังสือพิมพ์ *Newsweek* เรียกปรากฏการณ์ดังกล่าวว่า "The Will & Grace Effect"

Grubbs กล่าวว่าแม้ละครซิตคอมหลายเรื่องจะเป็นพื้นที่ใหม่ในการต่อสู้ทางอุดมการณ์ของกลุ่มคนรักเพศเดียวกัน แต่ก็พบกรณีที่แสดงให้เห็นถึงอคติต่อคนกลุ่มดังกล่าวที่มาจากผู้มีอำนาจในองค์กรสื่อ เช่น *Ellen* ที่ออกอากาศในปี ค.ศ. 1994 ซึ่งมีเรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตประจำวันของเอลเลน (Ellen) ลูกจ้างร้านหนังสือสาว ซึ่งละครซิตคอมเรื่องนี้ถูกยกเลิกการออกอากาศในปี ค.ศ. 1998 เนื่องจาก Ellen DeGeneres นักแสดงหลักของเรื่องเปิดเผยว่าตนเป็นเลสเบี้ยน¹³

¹² Rabinovitz L. *Sitcoms and Single Moms: Representations of Feminism on American TV*. Cinema Journal Vol. 29, 1989

¹³ Grubbs R. *From Ellen to Will & Grace: Camp, Sitcoms, and Queer Politics*. The Harvard Magazine of Sex, Power, and Countercultural.

ภาพจากละครซิตคอม “Roseanne”

ภาพจากละครซิตคอม “Will & Grace”

ละครซิตคอมกับครอบครัวที่แตกต่าง

ในขณะที่ละครโทรทัศน์ทั่วไปมุ่งตอกย้ำความสัมพันธ์ที่อยู่ใกล้ชิดกับตัวเรามากที่สุด คือ สถาบันครอบครัว ด้วยรูปแบบเดิมๆ (Traditional Family) อันประกอบไปด้วยสามี ภรรยา และลูก ที่มีการแบ่งแยกบทบาทหน้าที่แบบตายตัว ละครซิตคอมได้เสนอรูปแบบครอบครัว “ที่แตกต่าง” ให้แก่ผู้ชม เช่น

Linda Napikoski กล่าวถึง ละครซิตคอมเรื่อง *The Adams Family* และ *The Munsters* ที่ออกอากาศช่วงปี ค.ศ. 1964 – 1966 เป็นเรื่องราวของครอบครัวที่แปลกประหลาดหลุดไปจากกรอบสังคม ละครซิตคอมทั้งสองเรื่องแสดงให้เห็นถึงโครงสร้างครอบครัวรูปแบบใหม่ โดยเฉพาะในมิติความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างสามี-ภรรยา ตัวละครเพศหญิงในเรื่อง คือ มอริติเซีย (Morticia) และ ลิลี่ (Lily) เป็นทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่ตรงข้ามกับภรรยาในอุดมคติของยุคสมัยนั้น ทั้งคู่เป็นผู้หญิงหัวใหม่ที่เข้มแข็ง ฉลาดเฉลียว เป็นผู้แก้ปัญหาของครอบครัว และคอยเปลี่ยนแปลงความคิดหัวเก่าของสามี¹⁴

ภาพจากละครซิตคอม “The Addams Family”

ภาพจากละครซิตคอม “The Munsters”

นอกจากนี้ยังมีละครซิตคอมที่ฉีกโครงสร้างครอบครัวแบบเดิมๆ เช่น *The Modern Family* ออกอากาศปี ค.ศ. 2009 นำเสนอชีวิตประจำวันของ 3 ครอบครัว หนึ่งในนั้นเป็นครอบครัวของคู่รักเกย์และลูกสาวบุญธรรม หรือ *The New Normal* ออกอากาศปี ค.ศ. 2012 เป็นเรื่องราวของคู่รักเกย์ที่จ้างแม่เลี้ยงเดี่ยวมาอุ้มท้องลูกของตน¹⁵

¹⁴ Napikoski L. *Feminism in 1960s Monster Family Sitcoms*. www.womenshistory.about.com

¹⁵ Doyle J. *As sitcoms go, The New Normal is perfectly normal*. *The Globe and Mail*, September 10, 2012

เนื้อหาของละครซีทคอมทั้งสองแสดงให้เห็นว่าครอบครัวที่ฉีกออกจากจารีตเดิมเหล่านี้ก็มีความรัก ความผูกพัน มีปัญหาความขัดแย้ง ไม่ต่างจากครอบครัวทั่วไป

ภาพจากละครซีทคอม “The Modern Family”

ภาพจากละครซีทคอม “The New Normal”

ย้อนกลับมามองละครซีทคอมไทย

เมื่อปี พ.ศ. 2550 มีเดียมอนิเตอร์ทำการศึกษาเรื่อง “อคติ/ภาพตัวแทนในละครซีทคอม” พบว่าละครซีทคอมไทยสอดแทรกค่านิยมที่เข้าข่ายอคติต่อเพศหญิงและกลุ่มความหลากหลายทางเพศ โดยเฉพาะการจำกัดบทบาทของผู้หญิง การแสดงความรักเกี้ยวพาราสีข้ามเพศ อคติเรื่องรูปลักษณ์ทางเพศ ฯลฯ

สำหรับการศึกษา “สื่อกับการผลิตซ้ำความรุนแรงและอคติต่อเพศ: ละครซีทคอมไทย ช่วงเดือนกันยายน พ.ศ. 2555” จะวิเคราะห์การตอกย้ำความรุนแรงต่อเพศต่างๆ ของซีทคอมในฟรีทีวี เช่น การเหมารวม อคติทางเพศ โดยเปรียบเทียบกับการศึกษาเมื่อปี พ.ศ. 2555

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาความรุนแรงต่อเพศต่างๆ ซึ่งปรากฏในละครซีทคอมไทย ที่ออกอากาศผ่านฟรีทีวี 6 ช่อง ช่วงเดือนกันยายน 2555
2. เพื่อเปรียบเทียบผลการศึกษาในครั้งนี้กับผลการศึกษาของมีเดียมอนิเตอร์รอบ “อคติ/ภาพตัวแทนในละครซีทคอม พ.ศ. 2550” เพื่อวิเคราะห์การผลิตซ้ำความรุนแรงและอคติทางเพศในซีทคอมฟรีทีวีไทย
- 3.

หน่วยการศึกษาและขอบเขตการศึกษา

เลือกศึกษาละครซีทคอมของฟรีทีวี 6 ช่อง ได้แก่ ช่อง 3 ช่อง 5 ช่อง 7 ช่องโมเดิร์นไนน์ ช่องสทท.11 และช่องไทยพีบีเอส ช่วงเดือนกันยายน พ.ศ. 2555 ที่ได้รับความนิยม หรือมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับประเด็นเรื่องเพศ ดังนี้

1. ช่อง 3 เรื่องผู้กองเจ้าเสน่ห์

2. ช่อง 5 เรื่องระเบิดเที่ยงแถวตรง
3. ช่อง 7 เรื่องสี่สหายสบายดี
4. ช่องโมเดิร์นไนน์ เรื่องนัดกับนัด
5. ช่องสทท.11 ไม่พบละครซีทีคอม
6. ช่องไทยพีบีเอส เรื่องลูกไม้หลายหลายต้น

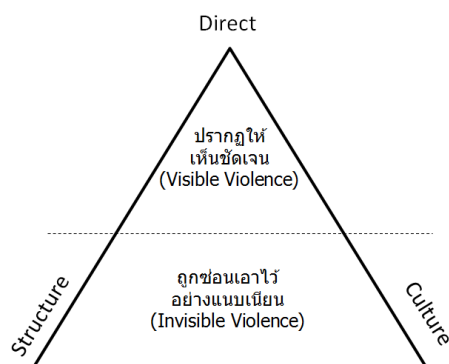
แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเรื่องความรุนแรง

Johan Galtung กล่าวว่า ความรุนแรงสามารถแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ¹⁶

1. ความรุนแรงทางตรง (Direct Violence) เป็นความรุนแรงที่มีผลทางกายภาพ เช่น การทุบตี การข่มขู่ การล้วงละเมิดทางเพศ การข่มขืน ฯลฯ
2. ความรุนแรงทางโครงสร้าง (Structural Violence) เป็นความรุนแรงที่ทำให้เกิดช่องว่างระหว่างกลุ่มคนต่างๆ เกิดจากการกระทำและสืบทอดผ่านโครงสร้างของสังคม เช่น การออกกฎหมายที่ละเมิดสิทธิของคนกลุ่มต่างๆ รวมถึงการที่รัฐบาลละเลยไม่เอาใจใส่ต่อการแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้อง
3. ความรุนแรงทางวัฒนธรรม (Cultural Violence) เป็นความรุนแรงที่ได้รับการรองรับจากค่านิยม ความคิด ความเชื่อ ของวัฒนธรรมในสังคม เช่น ความคิดอคติ การเหยียดชนชั้น ฯลฯ

ทั้งนี้ความรุนแรงทางตรงเป็นความรุนแรงที่มองเห็นได้ชัดเจน (Visible Violence) แตกต่างจากความรุนแรงทางโครงสร้างและวัฒนธรรมที่ไม่ปรากฏให้เห็นเด่นชัด (Invisible Violence) มักถูกซ่อนไว้อย่างแนบเนียน ทำให้สังคมตระหนักถึงความรุนแรงเหล่านี้ได้ยาก ดังแผนภาพ

แผนภาพความรุนแรงระดับต่างๆ ของ Johan Galtung

¹⁶ Galtung J. Violence, Peace, and Peace Research, 1969

นักสตรีนิยมอธิบายว่าความรุนแรงในมิติเรื่องเพศนั้น เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างคนเพศต่างๆ สำหรับการศึกษาความรุนแรงต่อเพศต่างๆ ในสื่อมวลชนนั้น อาจศึกษาผ่านความสัมพันธ์ของ (1) ผู้นำเสนอ/ผู้สร้าง และ (2) ผู้ถูกนำเสนอ/ผู้ถูกสร้าง¹⁷

ความรุนแรงต่อเพศต่างๆ ที่พบมากในสื่อมวลชน คือ การผลิตซ้ำภาพตัวแทน (Representations) ซึ่งเป็นการให้ความหมายของคนหรือกลุ่มคนที่แฝงการให้คุณค่า และตอกย้ำความหมายนั้นผ่านอุดมการณ์ในสังคม ภาพตัวแทนจึงเกี่ยวข้องกับการครอบงำทางอำนาจในระบบวัฒนธรรม ลักษณะสำคัญของภาพตัวแทน มีดังนี้

1. อาศัยความหมายและกระบวนการแปลความหมายที่มีอยู่แล้วในสังคม เป็นตัวกำหนดกรอบการรับรู้ของคนในสังคม และขีดเส้นจำกัดไม่ให้เข้าใจความหมายในแง่อื่นๆ
2. กระบวนการนำเสนอภาพตัวแทนในลักษณะ ข้างต้น ทำให้ภาพนั้นฝังลึก และกลายเป็น เรื่องปกติ หรือความชอบธรรม
3. มักถูกกลุ่มอุดมการณ์หลักใช้ในการตอรองเพื่อแย้งชิงพื้นที่อำนาจ

ประเด็นและวิธีการศึกษา รายละเอียด ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาเนื้อหา ศึกษาเนื้อหาความรุนแรงและอคติทางเพศในรายการซีทีคอมของพีทีวีทั้ง 6 ช่องที่สุ่มเลือกโดยเกณฑ์ที่กำหนด โดยแบบบันทึก (Coding Sheet) โดยแบ่งหน่วยวัด ออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป คือ ชื่อเรื่อง สถานี วันออกอากาศ เวลาออกอากาศ ผู้ผลิต

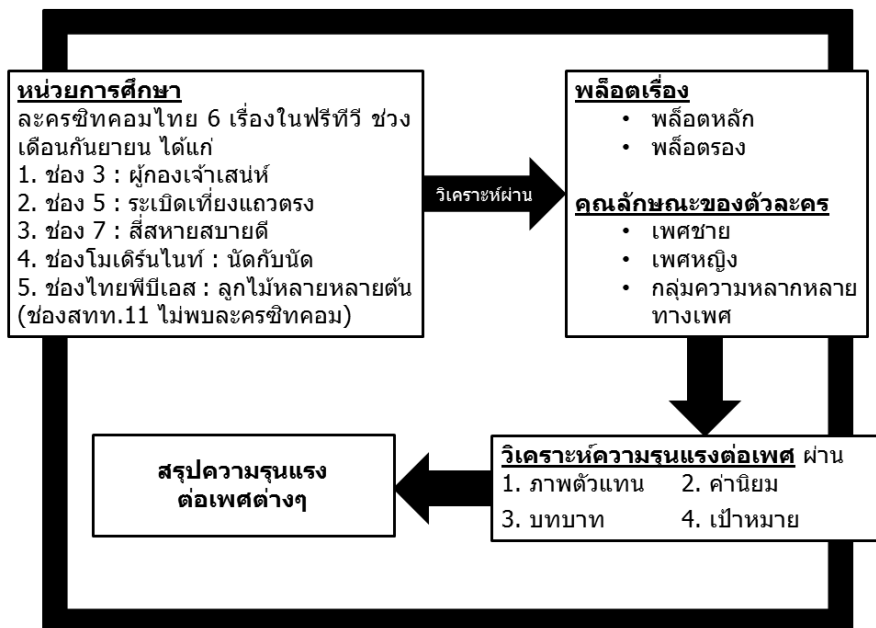
ส่วนที่ 2 เนื้อหารายการ ดังนี้

- ชื่อตอน
- พล็อตหลัก และพล็อตรอง
- ข้อมูลตัวละคร รายละเอียด ดังนี้
 - ข้อมูลทั่วไป เช่น ชื่อ อาชีพ อายุ สถานภาพสมรส ฯลฯ
 - เพศ เช่น ผู้หญิง ผู้ชาย ชายรักเพศเดียวกัน หญิงรักเพศเดียวกัน
- เนื้อหาที่เข้าข่ายความรุนแรงและอคติต่อเพศต่างๆ ได้แก่
 - ระดับของความรุนแรง
 - ความรุนแรงทางตรง เช่น การข่มขืน ล่วงละเมิดทางเพศ การคุกคามและข่มขู่ทางเพศในสถานที่ทำงาน การบังคับค้าประเวณี ฯลฯ

¹⁷ วิลลาสินี พิพิธกุล อุดุลยานนท์. Representation. ประชุมเครือข่ายนักวิชาการและวิชาชีพฯ สัมมนา ยุทธศาสตร์สื่อเพื่ออนาคตวารสารศาสตร์ ครั้งที่ 3, 2555

- ความรุนแรงทางโครงสร้าง เกิดจากการกระทำของรัฐบาลเอง เช่น การออกกฎหมายที่ละเมิดสิทธิของเพศต่างๆ รวมถึงการที่รัฐบาลละเลยไม่เอาใจใส่ต่อการแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้อง
- ความรุนแรงทางวัฒนธรรม เช่น ธรรมเนียม ประเพณี การเหมารวม อคติ ค่านิยมที่นำไปสู่ความรุนแรง อันตรายต่อเพศต่างๆ หรือการเพิกเฉยต่อความรุนแรงนั้นๆ เช่น การตกเขียว สามีทำร้ายภรรยา การขลิบอวัยวะเพศหญิง ปัญหาการทำศัลยกรรม ฯลฯ
- รูปแบบของความรุนแรง ได้แก่
 - ภาพตัวแทน วัดจากคุณลักษณะตัวละคร เช่น รูปร่างหน้าตา สรีระ ฐานะทางการเงิน (ประเมินจากการแต่งกาย ที่อยู่อาศัย พาหนะ เครื่องมือสื่อสารที่ใช้ อาชีพ ฯลฯ) สถานภาพและบทบาทในสังคม ค่านิยม อุปนิสัยและพฤติกรรม รวมถึงความสัมพันธ์กับตัวละครอื่นๆ
 - การกำหนดบทบาทหน้าที่ของแต่ละเพศอย่างตายตัว
 - การเป็นวัตถุทางเพศ

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์ สรุปผล และเปรียบเทียบ โดยเปรียบเทียบกับผลการศึกษาคติและภาพตัวแทนในละครโทรทัศน์ปี พ.ศ. 2550 ของมีเดียมอนิเตอร์

การนิยาม

1. **ความรุนแรง** เป็นพฤติกรรมหรือการกระทำใดๆ ก็ตามทีละเมิดสิทธิส่วนบุคคล หรือนำมาซึ่งอันตรายหรือความทุกข์ทรมานต่อผู้ถูกกระทำ แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่
 - **ความรุนแรงทางตรง** เป็นความรุนแรงที่สามารถมองเห็นได้ชัด เช่น *ความรุนแรงต่อร่างกาย* การทุบตี การฆ่า *ความรุนแรงต่อจิตใจ* การด่าทอ ดูถูกเหยียดหยาม *ความรุนแรงต่อทรัพย์สิน* การทำลายทรัพย์สิน การปล้น เป็นต้น
 - **ความรุนแรงเชิงโครงสร้าง** แฝงอยู่ในกฎหมาย ข้อบังคับ มาตรการต่างๆ ของรัฐบาล
 - **ความรุนแรงเชิงวัฒนธรรม** แฝงอยู่ในความเชื่อ ระบบคุณค่า ค่านิยมของสังคม ที่ยึดถือและสืบทอดต่อๆ กันมา และเป็นเหตุปัจจัยต่อการกระทำความรุนแรง
2. **ความรุนแรงทางเพศ** คือ การกระทำรุนแรงใดๆ ที่มีเหตุจากการเลือกปฏิบัติต่อผู้หญิงผู้ชาย (gender-based violence) และส่งผลให้ผู้หญิงได้รับความทุกข์ทรมานทางร่างกาย ทางเพศ และทางจิตใจ รวมถึงการข่มขู่ว่าจะกระทำความรุนแรงดังกล่าว การบังคับ การลิดรอนสิทธิเสรีภาพตามอำเภอใจ ทั้งที่เกิดในที่สาธารณะและในที่ส่วนตัว เช่น
 - **ความรุนแรงทางตรง** เช่น การข่มขืน ล่วงละเมิดทางเพศ การคุกคามและข่มขู่ทางเพศ การบังคับค้าประเวณี ฯลฯ

- ความรุนแรงทางเพศจากโครงสร้าง เป็นผลผลิตหรือผลงานของภาครัฐ เช่น การออกกฎหมายที่ละเมิดสิทธิของเพศต่างๆ การที่รัฐบาลละเลยไม่เอาใจใส่ต่อการแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้อง
 - ความรุนแรงทางเพศจากวัฒนธรรม เช่น ธรรมเนียม ประเพณี ค่านิยมที่นำไปสู่ความรุนแรง อันตรายต่อเพศต่างๆ หรือการเพิกเฉยต่อความรุนแรงนั้นๆ เช่น การตกเขียว สามีทำร้ายภรรยา การขลิบอวัยวะเพศหญิง ปัญหาการทำศัลยกรรม ฯลฯ
3. **อคติทางเพศ** หมายถึง การกระทำใดๆ ที่แสดงถึงความไม่เท่าเทียม การแบ่งแยก การดูถูกเหยียดหยามความเป็นเพศหญิง ชาย หรือกลุ่มหลากหลายทางเพศ รวมถึงการละเลยไม่ให้คุณค่าความสำคัญ การกำหนดบทบาทหน้าที่ตายตัว การมองเป็นวัตถุหรือสินค้าทางเพศ การเหมารวมผ่านตัวแทนและค่านิยม ฯลฯ
4. **ภาพตัวแทน** หมายถึง ภาพสะท้อนคุณลักษณะของกลุ่มคนเพศต่างๆ ซึ่งอาจแฝงการเหมารวมและอคติทางเพศ

ผลการศึกษา พบว่าความรุนแรงต่อเพศต่างๆ ที่พบในละครซีทีคอมไทย 5 เรื่อง ช่วงเดือน ก.ย. 2555 ส่วนใหญ่เป็นความรุนแรงทางวัฒนธรรม หรือความรุนแรงที่แฝงผ่านความคิด ความเชื่อ แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ (1) ภาพตัวแทนในลักษณะเหมารวม (2) ค่านิยมที่เป็นอคติ

1. ภาพตัวแทนในลักษณะเหมารวม แบ่งตามเพศต่างๆ ที่พบในละครซีทีคอม ได้แก่ (1) ตัวละครหญิง (2) ตัวละครชาย (3) ตัวละครชายรักเพศเดียวกัน ดังตาราง

ตัวละครหญิง	ตัวละครชาย	ตัวละครชายรักเพศเดียวกัน
ผู้หญิงสวย	ผู้ชายแสนดี	เกย์บ้าผู้ชาย
ผู้หญิงเจ้าปัญหา	ผู้ชายเก่ง	เกย์ดัดจริต กวีตกราย
ผู้หญิงเก่ง	ผู้ชายเจ้าปัญหา	
ผู้หญิงแสนดี	ผู้ชายกะล่อน เจ้าชู้	
ผู้หญิงกล้าแสดงออกเรื่องความรัก		

1.1 ภาพตัวแทนของเพศหญิง พบ 5 รูปแบบเรียงตามลำดับที่พบบมากที่สุด ดังนี้ (1) ผู้หญิงสวย (2) ผู้หญิงเจ้าปัญหา (3) ผู้หญิงเก่ง (4) ผู้หญิงแสนดี (5) ผู้หญิงกล้าแสดงออกเรื่องความรัก ดังตารางแสดงความถี่

ภาพตัวแทนของเพศหญิง	ซีทีคอม	สัปดาห์ที่พบ (ศึกษาช่วงเดือนกันยายน 2555)			
		Week 1	Week 2	Week 3	Week 4
ผู้หญิงสวย	ลูกไม้หลายหลายต้น	✓	✓	✓	✓
	นัดกับนัด	✓	✓	✓	✓
	ผู้กองเจ้าเสน่ห์	✓	✓	✓	✓
	ระเบิดเที่ยงแถวตรง	✓	✓	✓	✓
	สี่สหายสบายดี				✓

ผู้หญิงเจ้าปัญหา	ลูกไม้หลายหลายต้น	✓	✓	✓	✓
	น้ดกับน้ด	✓	✓		✓
	ผู้กองเจ้าเสน่ห์	✓	✓	✓	
	ระเบิดเที่ยงแถวตรง	✓	✓	✓	✓
	สี่สหายสบายดี	✓		✓	✓
ผู้หญิงเก่ง	ลูกไม้หลายหลายต้น	✓			✓
	น้ดกับน้ด		✓	✓	✓
	ผู้กองเจ้าเสน่ห์	✓			✓
	ระเบิดเที่ยงแถวตรง	✓	✓	✓	
	สี่สหายสบายดี	✓	✓	✓	✓
ผู้หญิงแสนดี	ลูกไม้หลายหลายต้น	✓	✓	✓	✓
	น้ดกับน้ด			✓	
	ผู้กองเจ้าเสน่ห์				
	ระเบิดเที่ยงแถวตรง	✓	✓	✓	✓
	สี่สหายสบายดี			✓	✓
ผู้หญิงกล้าแสดงออกเรื่องความรัก	ลูกไม้หลายหลายต้น				
	น้ดกับน้ด	✓	✓	✓	
	ผู้กองเจ้าเสน่ห์	✓		✓	✓
	ระเบิดเที่ยงแถวตรง		✓	✓	✓
	สี่สหายสบายดี		✓		

รายละเอียดภาพตัวแทนในลักษณะเหมารวมแต่ละรูปแบบ ดังนี้

1.1.1 ผู้หญิงสวย สะท้อนว่าผู้หญิงเป็นเพศที่รักความสวยงาม ชอบการแต่งหน้า แต่งตัวด้วยเสื้อผ้าตามยุคสมัย ส่วนใหญ่จะเป็นเสื้อผ้าที่เน้นสัดส่วนแต่ไม่โป๊เปลือย ตัวละครกลุ่มนี้พบได้ในละคร sitcom เกือบทุกเรื่อง เช่น อะตอม ส้มจี๊ด ไบเฟิร์นและจียอน (น้ดกับน้ด) ส้มโอและจี๊ด (ผู้กองเจ้าเสน่ห์) ลูกอม (ระเบิดเที่ยงแถวตรง) ส้มโอ (สี่สหายสบายดี) ดังนี้

(ซ้าย) จิยอน (กลาง) ไบเฟิร์น (ขวา) สัมจิตและอะตอม (นัดกับนัด 16/9/55)

ส้มโอและจิตสวมเสื้อเปิดหลังและไหล่ กางเกงขาสั้น (ผู้กองเจ้าเสน่ห์ 23/9/55)

เมื่อส้มโอตำส้มตำ มุมกล้องจะเน้นที่หน้าอกของส้มโอซึ่งกำลังกระเพื่อม (สี่สหายสบายดี 29/9/55)

นอกจากนี้ยังพบภาพเหมารวมด้านลบของผู้หญิงกลุ่มนี้ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มย่อย ได้แก่ (1) ผู้หญิงสวยร้าย คือคือ มะลิ (ระเบิดเที่ยงแถวตรง) และผู้หญิงสวยโง่ คือ สัมจิต (นัดกับนัด)

- **ระเบิดเที่ยงแถวตรง** มะลิเป็นอาชญากรหญิงที่ใช้ความสวยเซ็กซี่ล่อวงให้จำเริญช่วยตนขนสารตั้งต้นสำหรับผลิตยาบ้า (ระเบิดเที่ยงแถวตรง 9/9/55)

มะลิใช้เสน่ห์หลอกให้จำเริญช่วยตนขนสารตั้งต้นเพื่อผลิตยาบ้า (ระเบิดเที่ยงแถวตรง 9/9/55)

— **นัดกับนัด** อะตอมเป็นผู้หญิงสวยแต่หัวช้า มักโดนเพื่อนแกล้งหลอกและเรียกว่า “ควาย”

อะตอม : (กล่าวถึงจี๋ยอนด้วยความหมั่นไส้) ยัยเกาหลีนี่ มีดีอะไรคนถึงชอบ

ส้มจี๊ด : ฉันว่าเขาคงกลัวที่เป็นแฟนกับแก เดียวแกจะพาไปกินหญ้า

อะตอม : คนบ้าอะไรกินหญ้า

ส้มจี๊ด : ต้าควายยังไม่รู้อีกหรือเนี่ย

อะตอม : ควายไหนอะ ใครพาควายเข้าตลาดหรือ

ส้มจี๊ด : ใครพาควายเข้าตลาด !?! โอ้ ไปกินหญ้าต่อไป

อะตอม : (ผ่านไปสักพัก) เมื่อกี้แกตำฉันว่าควาย ฉันเพิ่งนึกออก

ส้มจี๊ด (ชาย) ถูกอะตอม (ขวา) ตำว่าโง่ แต่ส้มจี๊ดไม่เข้าใจว่าตนถูกตำ (นัดกับนัด 16/9/55)

1.1.2 ผู้หญิงเจ้าปัญหา สะท้อนว่าผู้หญิงเป็นเพศที่คอยสร้างปัญหา ส่วนใหญ่ผ่านลักษณะนิสัย 2 ประการ ได้แก่ (1) ผู้หญิงเอาแต่ใจ ไม่มีเหตุผล สะท้อนให้เห็นว่าผู้หญิงเป็นเพศที่ไม่มีเหตุผล อารมณ์ร้อน เอาแต่ใจ ชอบเอาชนะ ซึ่งโวยวายเมื่อไม่พอใจหรือไม่ได้สิ่งที่ต้องการ เมื่ออยู่กับผู้ชายที่ตนรักก็จะแสดงความหึงหวงหรือแสดงอาการงอน ตัวละครกลุ่มนี้พบได้ในละคร sitcom เกือบทุกเรื่อง เช่น หนูวิ (ลูกไม้หลายหลายต้น) จี๋ยอน (นัดกับนัด) ลูกอม (ระเบิดเที่ยงแถวตรง) (2) ผู้หญิงสอดรู้ ซ่างยุแยง ตัวละครหญิงกลุ่มนี้มีลักษณะนิสัยสอดรู้สอดเห็น และชอบยุ่งเรื่องความรักของผู้อื่น เช่น อะตอม (นัดกับนัด) พยาบาลสมศรี (ระเบิดเที่ยงแถวตรง) ดังนี้

- **นัดกับนัด** สัมผัสจี๊ดชอบสอดรู้สอดเห็นเรื่องรักๆ ใคร่ๆ ของเพื่อน บางครั้งก็พูดจายุยงให้คู่รักทะเลาะกัน เช่น ตอนที่จี๋ยอนและนัดทะเลาะกัน สัมผัสจี๊ดก็ไปพูดกับจี๋ยอนว่า “ถ้าอยากให้อั๋นนัดเพิ่มน้ียง จูบอั๋นนัดหล่อเลย” (นัดกับนัด 16/9/55)

สัมผัสจี๊ดยุยงให้จูบกับนัดหล่อ เพื่อให้นัดเท่หึง (นัดกับนัด 16/9/55)

- **นัดกับนัด** จี๋ยอน ในช่วงที่ทะเลาะกับนัดเท่ จี๋ยอนพยายามใกล้ชิดกับผู้ชายคนอื่นเพื่อให้นัดเท่รู้สึกหึงหวง และเมื่อนัดเท่ใกล้ชิดกับผู้หญิงอื่น จี๋ยอนก็เกิดอาการหึงหวง ไม่พอใจ (นัดกับนัด 16/9/55)

จี๋ยอนพยายามใกล้ชิดกับผู้ชายอื่น เพื่อให้นัดเท่หึงหวง (นัดกับนัด 16/9/55)

1.1.3 ผู้หญิงเก่ง สะท้อนว่าผู้หญิงก็มีความสามารถ มีความเก่งกาจ มีความฝัน มีอุดมการณ์ ต้องอดทนฝ่าฟันปัญหา จนสามารถประสบความสำเร็จได้ไม่แตกต่างจากผู้ชาย ในบางครั้งเมื่อเกิดเหตุการณ์คับขันอันตรายผู้หญิงกลุ่มนี้สามารถคิดหาทางออกและช่วยเหลือตัวละครชายได้ นอกจากนี้ตัวละครหญิงที่เป็นภรรยาหรือแม่จะเป็นผู้ให้คำแนะนำหรือสั่งสอนตัวละครอื่นๆ ที่กำลังมีปัญหา เช่น เมิร์น (ลูกไม้หลายหลายต้น) ป้าสมศรี (นัดกับนัด) หมวดรัน (ผู้กองเจ้าเสน่ห์) ผอ.ลำภาและแพทย์หญิงพิมพ์สยาม (ระเบิดเที่ยงแถวตรง) พลอย (สี่สหายสบายดี) ดังนี้

- **นัดกับนัด** ป้าสมศรีคอยเป็นผู้ให้คำแนะนำ เตือนสติตัวละครอื่นๆ เช่น ตอนที่หมอเหมมต้องการเปลี่ยนอาชีพเป็นนักพากย์เพราะคิดว่าเป็นงานที่สบายกว่างานเดิมของตน ป้าสมศรีจึงวางแผนแกล้งเพื่อสอนให้หมอเหมมเข้าใจว่าการประสบความสำเร็จไม่ใช่สิ่งง่ายๆ ต้องแลกมาด้วยความพยายาม “งานมีให้ทำ

เยอะเยอะ ส่วนมากที่ทำไม่ได้เพราะไม่มีความอดทน ... เธอคิดแต่ปลายทางความสำเร็จ" (นัดกับนัด 16/9/55)

ป้าสมศรีสั่งสอนหมอมั่นที่อยากประสบความสำเร็จแต่ไม่คิดพยายาม (นัดกับนัด 16/9/55)

- **ผู้กองเจ้าเสน่ห์** หมวดรินเป็นตำรวจหญิงที่ทำงานอยู่ที่ สน.สำราญโรจน์ ซึ่งตำรวจส่วนใหญ่เป็นผู้ชาย หมวดรินสามารถทำหน้าที่ได้ไม่แตกต่างจากตำรวจชายคนอื่น หมวดรินมีบุคลิกเข้มแข็ง ทะมัดทะแมง หลายครั้งเป็นผู้นำในการสืบสวน ไขคดี หมวดรินยังสามารถคุมสติเมื่อเกิดเหตุการณ์คับขัน เช่น ตอนที่เผชิญหน้ากับคนร้าย แตกต่างจากตำรวจชายคนอื่นที่แสดงความตื่นตระหนก หรือมัวแต่เล่นมุกตลก อย่างไม่รู้กาลเทศะ (ผู้กองเจ้าเสน่ห์ 30/9/55)

ขณะเผชิญหน้ากับคนร้าย หมวดรินเป็นคนเดียวที่ตั้งสติได้ (ผู้กองเจ้าเสน่ห์ 30/9/55)

1.1.4 **ผู้หญิงแสนดี** แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มย่อย คือ (1) **หญิงสาวแสนดี** มีอุปนิสัยเรียบร้อย น่ารัก อ่อนหวาน ใจดี เป็นที่รักของผู้อื่น เช่น ผอ.ลำภาและแพทย์หญิงพิมพ์สยาม (ระเบิดเที่ยงแถวตรง) (2) **ภรรยาหรือแม่ที่แสนดี** คอยดูแลเอาใจใส่ลูกและสามี บทบาทมักเป็นรองตัวละครชาย มีหน้าที่คอยสนับสนุนคนในครอบครัว เช่น เช่น ดวงตา (ลูกไม้หลายหลายต้น) ป้าสมศรี (นัดกับนัด) ดังนี้

- **ระเบิดเที่ยงแถวตรง** ผอ.ลำภาและแพทย์หญิงพิมพ์สยาม ทั้งคู่มีนิสัยเรียบร้อย อ่อนหวาน รักนวลสงวนตัว และเป็นแพทย์ที่มีอุดมการณ์ที่ตัดสินใจทำงานในชนบทเพื่อช่วยเหลือชาวบ้าน

- ลูกไม้หลายหลายต้น ดวงตาคอยดูแลลูกและสามี เมื่อสามีเกิดอารมณ์ร้อนจะไปทำร้ายคนอื่น ดวงตาก็เป็นคนห้ามปราม (ลูกไม้หลายหลายต้น 4/9/55)

ดวงตามห้ามสามีที่กำลังโกรธจัดและจะไปทำร้ายคนอื่น (ลูกไม้หลายหลายต้น 4/9/55)

1.1.5 ผู้หญิงกล้าแสดงออกเรื่องความรัก ตัวละครหญิงกลุ่มนี้กล้าบอกรักผู้ชายที่ตนชอบ คอยตามดูแลเอาใจใส่คนที่ตนรัก กล้าจับเนื้อต้องตัว เห็นว่าการแสดงออกเรื่องความรักในที่สาธารณะเป็นเรื่องธรรมดา อย่างไรก็ตามการแสดงออกของผู้หญิงกลุ่มนี้ยังอยู่ในขอบเขตประเพณี แม้ว่าจะกล้าแสดงออกเรื่องความรัก แต่ก็ไม่ถึงขั้นมีความสัมพันธ์ทางเพศกับผู้ชายที่ตนชอบ พบได้ในละคร sitcom เกือบทุกเรื่อง เช่น ลูกอม (ระเบิดเที่ยงแถวตรง) อัม (สี่สหายสบายดี) ไบเฟิร์น (นัดกับนัด) สัมโอบและจืด (ผู้กองเจ้าเสน่ห์) ดังนี้

- ระเบิดเที่ยงแถวตรง ลูกอม หลงรักพลทหารดินปืน คอยตามดูพลทหารดินปืนตลอดเวลา เมื่อพลทหารดินปืนได้รับอุบัติเหตุและความจำเสื่อม ลูกอมก็คอยไปเยี่ยมใช้ทุกวัน และสวมรอยหลอกว่าตนเป็นแฟนของพลทหารดินปืน (ระเบิดเที่ยงแถวตรง 23/9/55)

ลูกอมหลอกพลทหารดินปืนว่าตนเป็นแฟน และคอยไปเยี่ยมใช้ทุกวัน (ระเบิดเที่ยงแถวตรง 23/9/55)

- สี่สหายสบายดี อัมคอยตามดูแลเอาใจภพ ซึ่งบางครั้งก็ทำให้ภพรู้สึกกระอักกระอ่วน เช่น ตอนที่อัมอาสา (แกมบังคับ) นวดหลังให้ภพ (สี่สหายสบายดี 8-9-55)

อิมบิ่งคัมภฟไปนวดหลัง (สี่สหายสบายดี 8-9-55)

1.2 ภาพตัวแทนของเพศชาย พบ 4 รูปแบบเรียงตามลำดับที่พบมากที่สุด ดังนี้ (1) ผู้ชายแสนดี (2) ผู้ชายเก่ง (3) ผู้ชายเจ้าปัญหา (4) ผู้ชายกะล่อน เจ้าชู้ ดังตารางแสดงความถี่

ภาพตัวแทนของเพศชาย	ชิตคอม	สัปดาห์ที่พบ (ศึกษาช่วงเดือนกันยายน 2555)			
		Week 1	Week 2	Week 3	Week 4
ผู้ชายแสนดี	ลูกไม้หลายหลายต้น		✓	✓	
	นัดกับนัด	✓		✓	✓
	ผู้กองเจ้าเสน่ห์				✓
	ระเบิดเที่ยงแถวตรง	✓	✓	✓	✓
	สี่สหายสบายดี	✓	✓	✓	✓
ผู้ชายเก่ง	ลูกไม้หลายหลายต้น			✓	
	นัดกับนัด				
	ผู้กองเจ้าเสน่ห์	✓	✓	✓	✓
	ระเบิดเที่ยงแถวตรง	✓	✓	✓	✓
	สี่สหายสบายดี		✓	✓	✓
ผู้ชายเจ้าปัญหา	ลูกไม้หลายหลายต้น	✓		✓	
	นัดกับนัด			✓	✓
	ผู้กองเจ้าเสน่ห์	✓	✓	✓	
	ระเบิดเที่ยงแถวตรง	✓	✓	✓	✓
	สี่สหายสบายดี				

ผู้ชายกะล่อน เจ้าชู้	ลูกไม้หลายหลายต้น				
	นัดกับนัด	✓	✓	✓	✓
	ผู้กองเจ้าเสน่ห์				
	ระเบิดเที่ยงแถวตรง	✓	✓		✓
	สี่สหายสบายดี	✓	✓	✓	✓

1.2.1 ผู้ชายแสนดี ตัวละครชายกลุ่มนี้จะเอาใจใส่ให้ความสำคัญกับผู้อื่น เข้าใจความรู้สึกหรือความต้องการของผู้หญิง เป็นสุภาพบุรุษ รักเดียวใจเดียว คอยดูแลและเป็นห่วงคนที่ตนรัก เช่น นัดหล่อ (นัดกับนัด) พลทหารโง่ง (ระเบิดเที่ยงแถวตรง)

- **ระเบิดเที่ยงแถวตรง** พลทหารโง่งหลงรักและยอมทำทุกอย่างเพื่อความสุขของลูกอม เมื่อลูกอมต้องการไปเยี่ยมไข้พลทหารดิ้นไปที่โรงพยาบาล พลทหารโง่งก็เฝ้าร้านของลูกอมให้ ทำให้ตนกลับค่ายสายและถูกทำโทษ (ระเบิดเที่ยงแถวตรง 23/9/55)

พลทหารโง่งเฝ้าร้านให้ลูกอมจนทำให้ตนกลับค่ายสายและถูกทำโทษ (ระเบิดเที่ยงแถวตรง 23/9/55)

1.2.2 ผู้ชายเก่ง ตัวละครชายกลุ่มนี้มีความรู้ ความสามารถ ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน มีความเป็นผู้นำ เป็นที่นับหน้าถือตาของตัวละครอื่นๆ สามารถเป็นที่พึ่งคอยปกป้องดูแลผู้หญิง เช่น ผู้กองมานะ (ผู้กองเจ้าเสน่ห์) ผู้บัญชาการฯ (ระเบิดเที่ยงแถวตรง) หล่อเหลา (สี่สหายสบายดี)

- **ผู้กองเจ้าเสน่ห์** ผู้กองมานะเป็นตำรวจที่เก่งกาจ ได้รับความนับถือและเป็นที่พึ่งของเพื่อนตำรวจ ผู้กองมานะยอมเป็นพรรคพวกของอาชญากรตัวร้าย ดร. Q เพื่อปกป้องเพื่อนและครอบครัว (ผู้กองเจ้าเสน่ห์ 30/9/55)

ผู้กองมานะยอมเป็นพรรคพวกของดร.Q เพื่อปกป้องเพื่อนๆ และครอบครัว (ผู้กองเจ้าเสน่ห์ 30/9/55)

- **ระเบิดเที่ยงแถวตรง** ผู้บัญชาการฯ เป็นที่นับถือของทหารในค่ายและชาวชุมชน เป็นคนที่มีความรับผิดชอบสูง ให้ความสำคัญกับเวลามาก เป็นคนที่มีอำนาจ ไม่รับคำปฏิเสธ

ผู้บัญชาการฯ สั่งงานให้ทหารทำความสะอาดค่ายในวันหยุด (ระเบิดเที่ยงแถวตรง 23/9/55)

1.2.3 ผู้ชายเจ้าปัญหา สะท้อนว่าผู้ชายเป็นเพศที่คอยสร้างปัญหา ส่วนใหญ่ผ่านลักษณะนิสัย 2 ประการ ได้แก่ (1) ผู้ชายอารมณ์ร้อน มีนิสัยมุทะลุ ซี้โมโห เลือดร้อน อารมณ์รุนแรง บางครั้งจะแก้ไขปัญหาด้วยความรุนแรง เช่น เช่น สมบูรณ์ (ลูกไม้หลายหลายต้น) หนุ่มเลือดร้อน (ผู้กองเจ้าเสน่ห์) (2) ผู้ชายไม่เอาไหน มักสร้างความเดือดร้อนให้คนอื่น หลายตัวละครมีนิสัยเห็นแก่ตัว ไร้น้ำใจ ฟังพาดไม่ได้ เช่น หมอแหนม (นัดกับนัด)

- **นัดกับนัด** หมอแหนม คอยสร้างความเดือดร้อนให้กับเพื่อนๆ อยู่เสมอ ครั้งหนึ่งหมอแหนมเก็บโทรศัพท์มือถือของนัดหล่นได้ และสวมรอยเป็นเจ้าของเสียเอง จนทำให้เกิดเรื่องราววุ่นวายขึ้น (นัดกับนัด 30/9/55)

หมอแหนมเก็บโทรศัพท์มือถือของนัดหล่อได้ และสวมรอยเป็นเจ้าของ (นัดกับนัด 30/9/55)

- **ผู้กองเจ้าเสน่ห์** หนุ่มเลือดร้อน (ไม่ปรากฏชื่อในเรื่อง) ทำกระเป๋าเงินหาย เมื่ออาวุธซึ่งเก็บกระเป๋าเงินได้เรียกร้องสินน้ำใจตามกฎหมาย หนุ่มเลือดร้อนกลับไม่ฟังและทำร้ายอาวุธ (ผู้กองเจ้าเสน่ห์ 9/9/55)

(ซ้าย) หนุ่มเลือดร้อนทำร้ายอาวุธ (ขวา) เพราะไม่พอใจที่อาวุธเรียกร้องค่าตอบแทน
ที่เก็บกระเป๋าเงินของตนได้ (ผู้กองเจ้าเสน่ห์ 9/9/55)

1.2.4 **ผู้ชายกะล่อน เจ้าชู้** ตัวละครผู้ชายกลุ่มนี้มีนิสัยเจ้าชู้ บางคนมีนิสัยทะเลาะงัดลามก บางคนชอบทุ่มเงินเพื่อจีบสาว สำหรับตัวละครที่มีอายุมักแสดงความชื่นชอบเด็กสาวที่มีอายุน้อยกว่าตนเอง เช่น ลุงสมหมายและหมอแหนม (นัดกับนัด) จำเริญ (ระเบิดเที่ยงแถวตรง) ภาพ เจต เอิร์ธ และตูน (สี่สหายสบายดี)

- **นัดกับนัด** ลุงสมหมายและหมอแหนมแม้จะอายุมากแต่ก็ยังเจ้าชู้ ทั้งคู่ชอบเด็กสาวๆ ชอบเที่ยววนวดแผนไทย

หมอแหนม : เฉพาะชื่อก็กินขาดแล้ว ถ้าพวกลื้อได้ยินชื่อน้องๆ พวกลื้อจะต้องร้อง...
แจ่ม จะแถม แจ่มว่าว

ลุงสมหมาย : อู้ว อี้ว อี้โฮ อี้แหนม แคะได้ยินแต่ชื่ออยากจะรับเลี้ยงดูตลอดชีวิต

ลุงสมหมายและหมอแหนมไปเที่ยววนวดแผนไทย (นัดกับนัด 9/9/55)

- **สี่สหายสบายดี** ภาพและตอนชวนเพื่อนไปร้านส้มตำของแม่ค้าสาวสวยชื่อส้มโอ หนุ่มๆ ทั้งสี่คนต่างแย่งกันจิบส้มโอ และคอยจ้องมองที่หน้าอกของส้มโอขณะตำส้มตำ (สี่สหายสบายดี 29/09/55)

ภาพ ตอน และเพื่อนชวนกันไปร้านส้มตำของส้มโอ (สี่สหายสบายดี 29/09/55)

- 1.3 ภาพตัวแทนเพศชายรักเพศเดียวกัน พบ 2 รูปแบบ เรียงตามลำดับที่พบมากที่สุด ดังนี้ (1) เกย์ดัดจริต กรีดกราย (2) เกย์บ้าผู้ชาย ดังตารางแสดงความถี่

ภาพตัวแทนเพศชาย (รักเพศเดียวกัน)	ชิตคอม	สัปดาห์ที่พบ (ศึกษาช่วงเดือนกันยายน 2555)			
		Week 1	Week 2	Week 3	Week 4
เกย์ดัดจริต กรีดกราย	ลูกไม้หลายหลายต้น				
	นัดกับนัด	✓	✓		
	ผู้กองเจ้าเสน่ห์	✓		✓	✓
	ระเบิดเที่ยงแถวตรง				
	สี่สหายสบายดี				
เกย์บ้าผู้ชาย	ลูกไม้หลายหลายต้น				
	นัดกับนัด	✓	✓		
	ผู้กองเจ้าเสน่ห์	✓		✓	
	ระเบิดเที่ยงแถวตรง				
	สี่สหายสบายดี				

1.3.1 เกย์ดัดจริต กรีดกราย ตัวละครกลุ่มนี้ชอบแสดงออกด้วยท่าทางและการกระทำที่มากเกินไปจนความจำเป็น จีบปาก จีบคอพูด เดินบิดเอว ชอบแต่งตัวสีฉูดฉาดหรือสวมเสื้อผ้าสไตรล์สุดขั้ว ผ้าม่านลายหนังงู ถือแล้ว เช่น ไทนี่ (นัดกับนัด) ผู้กองสมาร์ทขณะปลอมตัวเป็นเกย์ (ผู้กองเจ้าเสน่ห์)

- **นัดกับนัด** ไทนี่เป็นช่างแต่งหน้า ชอบแต่งหน้าและแต่งตัวด้วยเสื้อผ้าสีสดใส ชอบเดินบิดเนื้อตัว

ท่าทางและการแต่งตัวของไทนี่ (นัดกับนัด 9/9/55, 16/9/55)

- **ผู้กองเจ้าเสน่ห์** ผู้กองสมาร์ทขณะปลอมตัวเป็นเกย์เพื่อสืบคดีจะสวมใส่ชุดสีฉูดฉาด บางครั้งจะถือแล้ว เดินบิดตัวและเดินทำย้วยวน (ผู้กองเจ้าเสน่ห์ 2/9/55)

ผู้กองสมาร์ทสวมชุดลายงู ถือแล้ว เดินทำย้วยวน (ผู้กองเจ้าเสน่ห์ 2/9/55)

1.3.2 เกย์บ้าผู้ชาย ตัวละครกลุ่มนี้ชอบเข้าหาผู้ชายหน้าตาดี ชอบจับเนื้อตัวผู้ชายโดยไม่ดูความสมัครใจ ชอบพูดจา ลวนลามผู้ชาย บางครั้งจะเรียกผู้ชายทั้งที่รู้จักและแปลกหน้าว่า “สามี” เช่น ไทนี่ (นัดกับนัด)

- **นัดกับนัด** ไทนี่ชอบพูดจา ลวนลามผู้ชาย เช่น

ไทนี่ : (ซื่อนรถจักรยานยนต์ของนัดหล่อ) นี้น้องนัด ถอยไปแล้วกลับมาเบรกใหม่ ได้ไหม

นัดหล่อ : ทำไมละ

ไทนี่ : ก็เวลาน้องนัดเตะเบรก พี่เหมือนได้ตอกเสาเข็มยังไม่รู้

นัดหล่อ : ตอนนี้อามีมือออกไปก่อนได้ไหมครับ
ไทนี่ : (เอามือที่วางบนขาอ่อนนัดออก) : ว่าง

ไทนี่ลวนลามนัดหล่อบนมอเตอร์ไซค์ (นัดกับนัด 16/9/55)

นอกจากนี้ยังพบตัวละครเกย์ที่สะท้อนให้เห็นว่าชายรักเพศเดียวกันเป็นพวกบ้ากาม โรคจิต ต้องการข่มขืนผู้ชาย เช่น ผู้ต้องหาเกย์ (ไม่ปรากฏชื่อในเรื่อง) พยายามข่มขืนผู้ชายโดยให้เหตุผลในการพยายามข่มขืนเหยื่อว่า “จะไม่ให้ข่มขืนได้อย่างไร ก็หุ่นน่าอ้วมขนาดนี้” (ผู้กองเจ้าเสน่ห์ 2/9/55)

ผู้ต้องหาเกย์ (ซ้าย) พยายามข่มขืนเหยื่อ (กลาง) (ผู้กองเจ้าเสน่ห์ 2/9/55)

2. ค่านิยมอคติ พบค่านิยมอคติต่อเพศต่างๆ 5 รูปแบบ ได้แก่ (1) ผู้หญิงต้องมีคูครองหรือคู่รัก (2) ผู้ชายเป็นเพศที่เข้มแข็งอดทน ผู้หญิงเป็นเพศที่อ่อนหวาน (3) ผู้หญิงเป็นเพศที่ซึ่งอันตราย ผู้ชายต้องคอยเอาใจ (4) ชายรักเพศเดียวกันเป็นพวกแปลกประหลาด น่ารังเกียจ บ้าผู้ชาย น่าขบขัน (5) ผู้ชายต้องหล่อ หุ่นบึกบึน ผู้หญิงต้องสวย ผิวขาว ผอม บอบบาง ร่ายละเอียดดังนี้

2.1 ผู้หญิงต้องมีคูครองหรือคู่รัก สะท้อนให้เห็นว่าผู้หญิงให้ความสำคัญกับการมีคูครองหรือคู่รัก ถ้าหากปล่อยให้อายุมากแล้วยังไม่มีคูครอง จะถูกสังคมประณามว่า “ชู้นาคาน” ผู้หญิงจึงต้องพยายามแต่งตัวแต่งหน้าเพื่อดึงดูดใจผู้ชาย ต้องคอยตามเอาอกเอาใจเพื่อให้ผู้ชายเห็นความสำคัญของตนเอง การมีคูครองจึงเป็นเป้าหมายชีวิตของผู้หญิงในละครโทรทัศน์ ซึ่งผู้หญิงมักเลือก “ผู้ชายแสนดี” ที่มักมีหน้าตาดี มีอาชีพการงานมั่นคง มีความรู้ความสามารถ ส่วน

ใหญ่มักเป็นพระเอก หรือตัวละครเด่นในตอนนั้นๆ หลายครั้งละครซีทีคอมสะท้อนให้เห็นว่าผู้หญิงจะต้องแข่งขันกัน เพื่อแย่งผู้ชายแสนดีเหล่านี้ เช่น

- **นัดกับนัด** หญิงเล็กหลงรักนัดหล่อแต่ไม่กล้าพูดคุยด้วยโดยตรง จึงปลอมตัวเป็นผู้ชายเพื่อใกล้ชิดกับนัดหล่อ ซึ่งนัดหล่อมียุ้งอีกคนมาชอบ คือ โบเฟิร์น ด้วยความหึงหวงหญิงเล็ก (ซึ่งปลอมเป็นผู้ชาย) จึงตัดสินใจว่าจะจีบโบเฟิร์นเพื่อให้โบเฟิร์นเลิกสนใจนัดหล่อ (นัดกับนัด 16/9/55)

หญิงเล็ก : เราจะต้องตามจีบยัยโบขนาด (โบเฟิร์น) ให้หลงรักเราให้ได้ จะได้เลิกยุ่งกับพี่นัดของเรา

หญิงเล็ก (ซ้ายและกลาง) พยายามขัดขวางความรักของนัดหล่อและโบเฟิร์น (ขวา) (นัดกับนัด 16/9/55)

สำหรับตัวละครหลัก คือ ส้มจี๊ดและอะตอม มักแข่งขันเพื่อแย่งผู้ชายคนเดียวกัน แม้บางครั้งจะเป็นผู้ชายที่ทั้งสองคนเพิ่งพบครั้งแรกก็ตาม (นัดกับนัด 16/9/55)

อะตอม : แกเป็นอะไรหรือเปล่านี ฉันชอบใคร แกต้องตามมาชอบตลอด

ส้มจี๊ด : อย่ามาเลย เห็นก่อน ชอบก่อน กรีดก่อน แกจะมาแย่งฉัน

ส้มจี๊ดและอะตอมทะเลาะกันเพื่อแย่งหญิงเล็ก (ซึ่งปลอมตัวเป็นผู้ชาย) (นัดกับนัด 16/9/55)

- **ผู้กองเจ้าเสน่ห์** จี๊ดและส้มโอมักจะทะเลาะกันเพื่อแย่งผู้กองมานะ ทั้งคู่ชอบแข่งขันกันเอาใจผู้กองมานะและน้องสาวของผู้กอง

สั้มโอะและจิดแย่งกันป้อนอาหารให้ผู้กองมานะ (2/9/55)

- **ระเบิดเที่ยงแถวตรง** พยาบาลสมหญิงเป็นห่วงที่ผอ.ลำเภาไม่มีคู่ครอง จึงกล่าวแนะนำให้ผอ.ลำเภา รู้จักผอ.นคลายมากขึ้นจะได้มีผู้ชายมาสนใจ (ระเบิดเที่ยงแถวตรง 9/9/55)

สมหญิง : ผ.อ.ต้องรู้ปล่อยเนื้อปล่อยตัวบ้างนะคะ จะได้ไม่ขึ้นคานไง

พยาบาลสมหญิง (ซ้าย) เป็นห่วงกลัวว่าผอ.ลำเภา (กลางและขวา) จะ “ขึ้นคาน”
(ระเบิดเที่ยงแถวตรง 9/9/55)

นอกจากนี้พบว่าตัวละครชายมักเลือกผู้หญิงจากหน้าตาเป็นสำคัญ ผู้หญิงที่หน้าตาสวย หุ่นเซ็กซี่ จะได้รับความสนใจจากผู้ชาย ส่วนผู้หญิงที่ไม่สวย หรือมีรูปร่างท้วม มักจะผิดหวังในความรักหรือถูกล้อเลียน คือ นิดหน่อย ต้องออกหักเพราะมีรูปร่างท้วม ซีทคอมเรื่องนี้ยังล้อเลียนผู้หญิงร่างท้วมด้วยการใส่เสียงข้างร้องประกอบ (สี่สหาย สบายดี 15/9/55)

นิดหน่อยมักผิดหวังในความรักและถูกล้อเลียนเรื่องรูปร่าง (สี่สหายสบายดี 15/9/55)

2.2 ผู้ชายเป็นเพศที่เข้มแข็งอดทน ผู้หญิงเป็นเพศที่อ่อนหวาน สะท้อนว่าผู้ชายต้องเป็นเพศที่เข้มแข็ง เป็นผู้นำ ทั้งในและนอกบ้าน มีอำนาจในการตัดสินใจเรื่องต่างๆ มากกว่าผู้หญิง ทัศนคติที่ใช้ทักษะทางกาย เช่น ตำรวจ ทหาร งานช่าง และเป็นช่างทำหน้าคอยดูแลปกป้องเพศหญิง ส่วนผู้หญิงซึ่งเป็นเพศที่อ่อนหวาน บอบบาง เป็นช่างทำหลัง ต้องได้รับความคุ้มครองจากผู้ชาย เหมาะกับงานบริการ งานบ้าน งานครัว หรืองานที่ต้องคอยดูแลผู้อื่น เช่น แม่ค้า พยาบาล เช่น

- ลูกไม้หลายหลายต้น สมบูรณ์และดวงตาแบ่งหน้าที่กันดูแลบ้าน สมบูรณ์มีหน้าที่ซ่อมแซมอุปกรณ์ เครื่องใช้ในบ้านที่เสียหาย ส่วนดวงตามีหน้าที่ทำความสะอาดและทำอาหาร เมื่อสมบูรณ์ล้มป่วยในวันที่ ท่อน้ำแตก ดวงตาไม่สามารถซ่อมท่อน้ำด้วยตัวเอง และเกิดตกใจจนลาน ขอให้ลูกสาวช่วย แต่ทั้งคู่กลับ ทำให้ท่อน้ำเสียหายมากกว่าเดิม (ลูกไม้หลายหลายต้น 11/9/55)

เมื่อสมบูรณ์ (ชาย) ล้มป่วยในวันที่ท่อน้ำแตก ดวงตาและลูกสาว (กลางและขวา)

ก็ตกใจจนลานไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ (ลูกไม้หลายหลายต้น 11/9/55)

- ระเบิดเที่ยงแถวตรง ตัวละครในเรื่องมีการแบ่งแยกบทบาทอาชีพอย่างชัดเจน ตัวละครชายเป็นทหาร ส่วนตัวละครหญิงเป็นแพทย์ พยาบาล หรือแม่ค้า หรือเมื่ออุปกรณ์เครื่องใช้ในบ้านของตัวละครหญิงเสียหาย ตัวละครชายจะเป็นผู้ซ่อมแซม เช่น เมื่อท่อน้ำบ้านผอ.ลำภาเสียชีวิต ผอ.ลำภา ก็ขอร้องให้จำเริญ และจำเริญช่วยซ่อมแซม (ระเบิดเที่ยงแถวตรง 23/9/55)

ตัวละครหญิงส่วนใหญ่เป็นแพทย์ พยาบาล ส่วนตัวละครชายส่วนใหญ่เป็นทหาร

(ระเบิดเดี่ยวแถวตรง 9/9/55, 23/9/55)

ชิทคอมบางเรื่องยังสะท้อนค่านิยมว่า **ผู้ชายต้องมีความสามารถมากกว่าผู้หญิง** ผู้ชายแพ้ผู้หญิงไม่ได้ เช่น หนึ่ง เป็นคนเรียนเก่ง ฉลาดเฉลียว เคยแข่งขันสมัครเป็นประธานนักเรียนและแพ้เพื่อนนักเรียนหญิงชื่อเมธัน จากนั้นมาหนึ่งมักจะดูถูกเมธันว่าเป็นผู้หญิงอ่อนแอเสมอ (ลูกไม้หลายหลายต้น 4/9/55)

หนึ่งไม่พอใจที่เมธันซึ่งเป็นผู้หญิงเอาชนะตนในการแข่งขันเลือกตั้งประธานนักเรียน

(ลูกไม้หลายหลายต้น 4/9/55)

2.3 ผู้หญิงเป็นเพศที่ซึ้งอ่อนไร้เหตุผล ผู้ชายต้องคอยเอาใจ สะท้อนว่าผู้หญิงเป็นเพศที่ใช้อารมณ์มากกว่าเหตุผล มักซึ้งอ่อน เอาแต่ใจ ชอบเอาชนะ ดังนั้นผู้ชายต้องคอยเอาใจผู้หญิงที่ตนรัก เช่น

- **นัดกับนัด** นัดหล่อให้คำแนะนำนัดเทที่กำลังผิใจกับจี๊ยอน โดยกล่าวว่าผู้หญิงเป็นเพศที่เอาแต่ใจ เพราะต้องการลองใจผู้ชาย ผู้ชายจึงต้องยอมเพื่อให้ผู้หญิงมีความสุข (นัดกับนัด 16/9/55)

นัดหล่อ : เวลาที่ผู้หญิงเขาประชด เขาต้องการให้เราง้อ ไม่ใช่ไปประชดกลับตามเขา รู้เอาไว้ถ้าผู้หญิงงอนนะ เราต้องไปง้อเขา เพราะเขาต้องการรู้ว่าเขามีความสำคัญกับเรามากเท่าไร ถ้าเขางอนเราจะง้อเขาหรือไม่ ถ้าเขาประชดเราจะยอมแพ้เขาหรือไม่ ผู้หญิงประชดมันเป็นเกม ถ้าเรารักใครสักคนเราต้องยอมแพ้ทุกเรื่อง จำเอาไว้

นัดหล่อ (ซ้าย) ให้คำปรึกษานัดเท (กลาง) เพื่อให้นัดเทเข้าใจจี๊ยอน (ขวา) (นัดกับนัด 16/9/55)

2.4 ชายรักเพศเดียวกันเป็นพวกแปลกประหลาด น่ารังเกียจ บ้าผู้ชาย น่าขบขัน สะท้อนว่าชายรักร่วมเพศหรือเกย์ว่าเป็นกลุ่มคนที่มีลักษณะนิสัยน่ารังเกียจ เป็นพวกบ้าผู้ชาย ลามก ขอบลวนลามผู้ชายหน้าตาดี ในซีทคอมบางเรื่องนำเสนอตัวละครเกย์ในฐานะอาชญากรทางเพศที่พยายามข่มขืนผู้ชาย เช่น

- **นัดกับนัด** โทนี่ชอบเรียกผู้ชายหน้าตาดีว่า “สามี” ขอบลวนลามผู้ชาย ขอบแตะตัวผู้ชาย

ภาพโทนี่ลวนลามนัดหล่อ (16/9/55)

- **ผู้กองเจ้าเสน่ห์** เมื่อผู้กองสามารถปลอมตัวเป็นเกย์เพื่อสืบคดี ผู้กองสมารถจะแต่งตัวในชุดที่มีสีสัน ลวดลายสุดขั้ว ไซส์สัดส่วน แสดงท่าทางดัดจริต จีบปากคอพูด แสดงท่าทางยั่ววน

ผู้กองสมารถปลอมตัวไปสืบคดีในบาร์เกย์ (ซ้ายและกลาง) (16/9/55)

ผู้กองสมารถปลอมตัวสืบคดีเกย์ข่มขืนผู้ชาย (ขวา) (2/9/55)

นอกจากนี้ยังละครซีทคอมเรื่องผู้กองเจ้าเสน่ห์ยังนำเสนอเกย์ในฐานะอาชญากรทางเพศที่พยายามข่มขืนผู้ชายอีกด้วย (ผู้กองเจ้าเสน่ห์ 2/9/55)

ผู้ต้องหาคีย์ (ซ้าย) พยายามข่มขืนเหยื่อ (กลาง) (ผู้กองเจ้าเสน่ห์ 2/9/55)

2.5 ผู้ชายต้องหล่อ หุ่นบิกบิน ผู้หญิงต้องสวย ผิวขาว ผอม บอบบาง สะท้อนถึงมาตรฐานรูปร่างหน้าตาของผู้หญิงและผู้ชาย กล่าวคือ ผู้หญิงต้องมีหน้าตาสวย น่ารัก รูปร่างผอมบาง ผิวขาวอมชมพู สำหรับตัวละครหญิงที่รูปร่างหน้าตาไม่ได้มาตรฐานดังกล่าวมักถูกล้อเลียน หรือผิวหวงเรื่องความรัก เช่น นิดหน่อยต้องอกหักเพราะมีรูปร่างท้วม ชิทคอมเรื่องนี้ยังล้อเลียนผู้หญิงร่างท้วมด้วยการใส่เสียงข้างร้องประกอบ (สี่สหายสบายดี 15/9/55)

นิดหน่อยมีรูปร่างท้วม จึงต้องผิดหวังในเรื่องความรักและถูกล้อเลียน (สี่สหายสบายดี 15/9/55)

ส่วนผู้ชายต้องมีหน้าตาหล่อเหลา รูปร่างบิกบิน ทะมัดทะแมง สำหรับตัวละครชายที่รูปร่างหน้าตาไม่ได้มาตรฐานดังกล่าวมักถูกล้อเลียน หรือโดนทำร้าย เช่น ผู้กองสมาร์ทและอาวูร มักโดนล้อเลียนว่าเป็นคางคกและผี (30/9/55)

ผู้กองสมาร์ทและอาวูร มักโดนล้อเลียนว่าเป็นคางคกและผี (30/9/55)

3. ค่านิยมใหม่ต่อผู้หญิง นอกจากค่านิยมที่เป็นอคติแล้ว ผลการศึกษาพบค่านิยมใหม่ที่มีต่อผู้หญิง คือ **ค่านิยมที่ยอมรับว่าผู้หญิงสามารถแสดงออกได้มากขึ้น** โดยเฉพาะเรื่องความรักและหน้าที่การงาน ดังนี้

- **ผู้หญิงสามารถแสดงออกเรื่องความรัก** ค่านิยมดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าสังคมเปิดโอกาสให้ผู้หญิงสามารถแสดงออกเรื่องความรักได้มากขึ้น ผู้หญิงสามารถเป็นฝ่ายบอกรักผู้ชายก่อน สามารถตามตี้อคนที่ตนรัก สามารถแสดงความรักในที่สาธารณะได้โดยไม่ถูกคนรอบข้างตำหนิหรือดูแคลนว่าเป็นผู้หญิงไม่ดีหรือไม่รักกันवलสงวนตัว เช่น ไบเฟิร์นบอกชอบนัดหล่อตั้งแต่ครั้งแรกที่พบ และหลังจากนั้นก็คอยตามชิดใกล้นัดหล่ออยู่เสมอ แม้นัดหล่อจะบอกไบเฟิร์นแล้วว่าเห็นไบเฟิร์นเป็นน้องสาว (นัดกับนัด 16/9/55)

ไบเฟิร์นบอกชอบนัดหล่อตั้งแต่เจอกันครั้งแรก “ไบเฟิร์นเป็นคนพูดตรงๆ ค่ะ รู้สึกอย่างไรก็แสดงไปอย่างนั้น” (นัดกับนัด 16/9/55)

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าตัวละครส่วนใหญ่จะยอมรับการแสดงออกดังกล่าว แต่ก็พบว่าตัวละครบางตัวที่เป็นตัวแทนของค่านิยมรักกันवलสงวนตัวคอยพูดจากระทบกระทั่ง ตำหนิ หรือสอนให้รู้จักคุณค่าของการรักกันवलสงวนตัว เช่น จ่าสิงห์ พ่อของส้มโอ บางครั้งจะเรียกส้มโอว่า “น้องนอ” เนื่องจากลูกสาวชอบเข้าหาผู้กองมานะและชอบแต่งตัวเปรี้ยว สีสันสดใส (ผู้กองเจ้าเสน่ห์ 9/9/55)

- **ผู้หญิงสามารถประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน** ค่านิยมดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าผู้หญิงมีความสามารถ มีความฝัน ความมุ่งมั่น และประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานได้ไม่แตกต่างจากผู้ชาย เช่น พลอยเป็นแม่ครัวที่มีฝีมือ และมีความฝันอยากเปิดร้านอาหาร จึงทำตามความฝันของตน แม้ว่าพ่อจะไม่เห็นด้วยก็ตาม ในเรื่องพลอยต้องเผชิญกับอุปสรรคเพื่อให้ร้านของตนประสบความสำเร็จ เมื่อร้านประสบปัญหาขาดทุน พลอยจึงคิดปรับปรุงสูตรอาหารพิวชั่น อีสาน-ตะวันตกเพื่อเรียกลูกค้า (สี่สหายสบายดี 29/9/55)

เมื่อร้านประสบปัญหาขาดทุน พลอยจึงคิดสูตอาหารฟิวชั่น อีสาน-ตะวันตกเพื่อเรียกลูกค้า และเปิดให้ลูกค้าชิมฟรีแลกกับคำติชมเพื่อการปรับปรุง (สี่สหายสบายดี 29/9/55)

เปรียบเทียบผลการศึกษา

เมื่อเปรียบเทียบผลการศึกษาคั้งนี้ กับผลการศึกษาของมีเดียมอนิเตอร์เมื่อปี พ.ศ. 2550 เรื่อง “อคติ/ภาพตัวแทนในละครซิตคอม '50” พบว่าในภาพรวมภาพของคนเพศต่างๆ และค่านิยมในเรื่องเพศที่พบในละครซิตคอมไทย ไม่มีการเปลี่ยนแปลงไปจากเมื่อปี พ.ศ. 2550 ซิทคอมส่วนใหญ่มักกำหนดให้ผู้หญิงมีบทบาทเป็นรองผู้ชาย โดยเฉพาะอำนาจในการตัดสินใจเรื่องต่างๆ ผู้หญิงต้องพึ่งพาผู้ชายโดยเฉพาะเรื่องร่างกาย ความสามารถ หรือความรัก อย่างไรก็ตามพบค่านิยมใหม่ที่เปิดพื้นที่ให้กับผู้หญิง คือ **ค่านิยมที่ยอมรับว่าผู้หญิงสามารถแสดงออกได้มากขึ้น** ทั้งในด้านการแสดงออกเรื่องความรักและการประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน สำหรับภาพเหมารวมและค่านิยมต่อตัวละครชายรักเพศเดียวกัน ทั้งหมดยังเป็นภาพเหมารวมและค่านิยมในเชิงลบ ซึ่งมองเห็นกลุ่มความหลากหลายทางเพศเป็นพวกน่ารังเกียจ แผลกประหลาด น่าขบขัน ดังตาราง

เพศ	ลักษณะการนำเสนอภาพเหมารวมและค่านิยมเรื่องเพศในซิตคอม เปรียบเทียบกับผลการศึกษาอคติ/ภาพตัวแทนเมื่อ พ.ศ. 2550
หญิง	<p>ในภาพรวมมีการไม่เปลี่ยนแปลง ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้หญิงยังคงเป็นรองจากผู้ชาย ทั้งเรื่องโอกาสในการประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน และอำนาจในการตัดสินใจ 2. ผู้หญิงส่วนใหญ่มีเป้าหมายชีวิต คือ การมีคนรัก ดังนั้นผู้หญิงจำเป็นจะต้องแต่งหน้า แต่งตัว เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้ชาย 3. ผู้หญิงส่วนใหญ่ต้องพึ่งพาผู้ชาย โดยเฉพาะเรื่องร่างกาย ความสามารถ และความรัก 4. ซิทคอมหลายเรื่องกำหนดให้ผู้หญิงเป็นต้นตอของปัญหา ความขัดแย้ง ซึ่งหลายครั้งเกิดจากลักษณะนิสัยซึ่งเป็นภาพเหมารวม เช่น การเอาแต่ใจ การหึงหวง การแข่งขันระหว่างเพื่อนผู้หญิงด้วยกัน ฯลฯ 5. ซิทคอมหลายเรื่องกำหนดให้ผู้หญิงมีบทบาทสำคัญ คือ การเป็นเมียและแม่ การ

	<p>ดูแลลูกและสามี งานบ้าน งานครัว งานที่เน้นการดูแลผู้อื่น เช่น แพทย์ พยาบาล ฯลฯ</p> <p><u>สิ่งที่เปลี่ยนแปลง</u></p> <p>ผลการศึกษาระดับครุฑคอม พ.ศ. 2555 พบค่านิยมใหม่ที่เปิดพื้นที่ให้ผู้หญิง คือ ค่านิยมที่ยอมรับว่าผู้หญิงสามารถแสดงออกได้มากขึ้น ทั้งในด้านการแสดงออก เรื่องความรักและการประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน</p>
ชาย	<p><u>ในภาพรวมมีการไม่เปลี่ยนแปลง ดังนี้</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ชายมักได้รับบทบาทโดดเด่น หลายตัวละครถูกกำหนดให้เป็นผู้นำ เป็นคนที่ได้รับความนับถือ เป็นผู้มีอำนาจในการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ 2. ผู้ชายส่วนใหญ่มีเป้าหมายชีวิต คือ การประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน รองลงมา คือ การมีคนรัก 3. ผู้ชายส่วนมากต้องเป็นที่พึ่งพิงของผู้หญิง โดยเฉพาะเรื่องร่างกาย ความสามารถ และความรัก 4. ชีตคอมหลายเรื่องกำหนดให้ผู้ชายเป็นผู้แก้ไขปัญหา ทั้งปัญหาที่เกี่ยวข้องกับความรักความสัมพันธ์ หรือปัญหาอื่นๆ 5. ชีตคอมหลายเรื่องกำหนดให้ผู้ชายทำงานที่ต้องใช้ร่างกาย งานช่าง ทหาร ตำรวจ ตัวละครชายหลายตัวเป็นเจ้าของกิจการของตนเอง
ชายรักเพศเดียวกัน	<p><u>ในภาพรวมมีการไม่เปลี่ยนแปลง</u> ภาพของชายรักเพศเดียวกันยังคงถูกนำเสนอในฐานะกลุ่มคนที่น่ารังเกียจ แปลกประหลาด น่าขบขัน หมกมุ่นเรื่องเพศ</p>

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาวิเคราะห์คุณลักษณะตัวละครและโครงสร้างเรื่องราวของชีตคอมทั้ง 5 เรื่อง พบสาเหตุสำคัญของปัญหาดังกล่าว 3 ประการ คือ

1. ความจำเจ และ ค่านิยมเดิม ตัวละครในชีตคอมไทยยังติดอยู่ในกรอบเดิม และส่วนใหญ่เป็นภาพตัวแทนที่ไม่สร้างสรรค์ต่อผู้หญิงและกลุ่มความหลากหลายทางเพศ ค่านิยมที่สอดแทรกในเนื้อเรื่องก็

ซ้ำซาก ตัวละครหญิงติดอยู่ในเรื่องความรัก หรือการเป็นภรรยาและแม่ ตัวละครชายรักเพศเดียวกันติดอยู่กับการเป็นตัวตลก หรือเป็นคนลามกบ้าผู้ชาย

ข้อเสนอ การสร้างตัวละครเพศหญิงและกลุ่มความหลากหลายทางเพศที่หลุดพ้นไปจากกรอบเหมารวมเดิมจะช่วยให้ผู้ชมเกิดมุมมองใหม่ๆ ที่มีต่อทั้งสองเพศ รวมถึงช่วยขยายทัศนคติเรื่องค่านิยมทางเพศเดิมที่คับแคบอีกด้วย

2. การกำหนดบทบาทซ้ำซาก ตัวละครในซีทีคอมไทยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ (1) ตัวละครหลัก มีบทบาทสำคัญต่อเนื้อเรื่อง เป็นต้นเหตุหรือผู้แก้ไขปัญหา (2) ตัวละครรอง คอยเสริมความสนุกสนาน ทำให้เหตุการณ์เข้มข้นน่าติดตาม ผลการศึกษาพบว่าส่วนใหญ่พล็อตเรื่องจะกำหนดตัวละครชายให้ทำหน้าที่เป็นตัวละครหลักคอยแก้ไขปัญหา เป็นผู้มีความสามารถในการตัดสินใจ ทั้งในครอบครัว หรือหน้าที่การงาน ส่วนตัวละครหญิงและตัวละครชายรักเพศเดียวกันส่วนใหญ่มักทำหน้าที่เป็นตัวละครรอง ตัวละครหญิงจะคอยสนับสนุนตัวละครชาย ส่วนตัวละครชายรักเพศเดียวกันทำหน้าที่สร้างความขบขันหรือบางครั้งพบว่าตัวละครทั้งสองกลุ่มทำหน้าที่เป็นตัวละครหลักในฐานะต้นเหตุของปมปัญหา ตัวละครหญิงมักเป็นปมปัญหาเรื่องความรัก ส่วนตัวละครชายรักเพศเดียวกันมักเป็นปมเรื่องความรุนแรงทางเพศ
- ข้อเสนอ** ควรกำหนดบทบาทที่ไม่ผลิตซ้ำหรือซ้ำซาก เพราะไม่ส่งเสริมให้เกิดภาพลักษณ์ที่สร้างสรรค์แก่ผู้หญิงและผู้ชายรักเพศเดียวกัน ทั้งยังตอกย้ำภาพเหมารวมและอคติต่อคนทั้งสองกลุ่ม โดยเฉพาะการติดหรือผลิตซ้ำค่านิยมที่ผู้หญิงจำเป็นต้องพึ่งพาอาศัยผู้ชาย และค่านิยมที่เห็นผู้ชายรักเพศเดียวกันเป็นคนบ้าผู้ชาย นำรังเกียจ นำขบขัน
3. **พล็อตเรื่องเก่า** ผลการศึกษาพบว่าพล็อตเรื่องของซีทีคอมไทยมีอยู่ไม่กี่ประเด็น ส่วนใหญ่เป็นเรื่องความรักของหนุ่มสาว ความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว เรื่องราวในกลุ่มเพื่อน ฯลฯ ส่วนใหญ่เป็นเรื่องราวของหนุ่มสาวฐานะปานกลาง หรือครอบครัวที่ใช้ชีวิตในเมือง
- ข้อเสนอ** ควรคิดพล็อตเรื่องที่แปลกใหม่ โดยเฉพาะพล็อตที่เกี่ยวข้องประเด็นเพศในมุมมองที่สร้างสรรค์ จะช่วยส่งเสริมและเปิดพื้นที่ให้ผู้หญิงและกลุ่มความหลากหลายทางเพศ เช่น นำเสนอเรื่องราวของคนรักเพศเดียวกันที่มีลักษณะไม่แตกต่างจากคนทั่วไป เรื่องราวของผู้หญิงที่ไม่เคยได้พื้นที่ในสื่อ เช่น แม่เลี้ยงเดี่ยว (Single Mom) สาวโรงงาน กลุ่มหญิงรักเพศเดียวกัน
4. **การชมละครโทรทัศน์อย่างมีวิจารณญาณ** เป็นเรื่องสำคัญที่ควรมีการสื่อสาร การรณรงค์ รวมทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การพัฒนาความรู้ในการรับสื่ออย่างมีวิจารณญาณ สามารถแยกแยะระหว่างความบันเทิงในสื่อหรือบนหน้าจอกับชีวิตจริง การเป็นผู้มีทัศนคติที่เปิดใจ เปิดมุมมองต่อผู้หญิงและ

กลุ่มความหลากหลายทางเพศ อย่างเข้าใจและยอมรับ เพื่อที่คนทุกเพศที่หลากหลาย สามารถอยู่ร่วมกัน
ได้อย่างมีศักดิ์ศรีเท่าเทียมกัน

.....

ภาคผนวก

การเผยแพร่ผลการศึกษาศึกษาของสื่อมวลชน

ซีอีโอยุคปัจจุบันสื่อยุคความรุนแรง ย้ำต้องทำหน้าที่เป็นกลาง-ไม่ผลิตซ้ำ

สมาคมนักข่าวหนังสือพิมพ์ฯ ถ.สามเสน-ดร.เอื้อจิต วิโรจน์ไตรรัตน์ ผู้อำนวยการโครงการมีเดียมอนิเตอร์ ได้จัดเสวนาเพื่อนำเสนอผลการศึกษารื่อง "สื่อกับการผลิตซ้ำ ความรุนแรงและอคติทางเพศ" และข้อเสนอต่อสื่อมวลชน เรื่อง "นำเสนออย่างไร (สื่อ) จึงไม่ผลิตซ้ำ ความรุนแรงและอคติทางเพศ" ร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิ อาทิ รศ.ดร.กฤตยา อาชวนิจกุล สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล รศ.ดร.วิลาสินี อดุลยานนท์ ผู้อำนวยการสำนักบรรณคดีและสื่อสารสาธารณะเพื่อสังคม สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และน.ส.จิตติมา ภาณุเตชะ ผู้แทนมูลนิธิสร้างเสริมสุขภาพผู้หญิง (สสส.) ณ ห้องประชุมชั้น 3 สมาคมนักข่าวหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย ถนนสามเสน กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 6 ธ.ค.ที่ผ่านมา

ดร.เอื้อจิต กล่าวว่า การมีคูรองนั้น ปัจจุบันมีความสำคัญตั้งแต่การคบหาสมาคม ถือเป็นรากฐานการใช้ชีวิตคู่ในอนาคต แต่เพศชายเป็นเพศที่แข็งแรงกว่า อุดมทนกว่า เป็นผู้นำครอบครัวมีอำนาจในการตัดสินใจมากกว่า มีความสามารถมากกว่า เนื่องจากเพศหญิงเป็นเพศที่อ่อนโยนบอบบาง แต่การกระทำที่เกิดขึ้นในปัจจุบันมักจะมี ความรุนแรงยิ่งขึ้นเรื่อยๆ เพราะฉะนั้นสื่อเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดการกระทำ ความรุนแรงในสังคม เช่น สื่ออินเทอร์เน็ต สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อโซเชียลมีเดีย เคเบิล สื่อหนังสือพิมพ์ สื่อเหล่านี้มีบทบาทหน้าที่สำคัญมากกับยุคโลกาภิวัตน์ ดังนั้น เราต้องช่วยกันผลักดันไม่ให้สื่อเหล่านี้มีการผลิตซ้ำซ้ำซ้อน เพื่อไม่ให้เกิดปัญหายุ่งยากภายหลัง

ด้าน รศ.ดร.วิลาสินี เปิดเผยว่า การใช้สื่อต่างๆ ที่เป็นตัวเชื่อม ซึ่งมีแนวทางที่จะควบคุมไม่ให้เกิดการคุกคามทางเพศได้ และถึงเวลาแล้วที่จะมีการเปลี่ยนแปลงการนำเสนอที่สร้างความซ้ำซ้อน บางเรื่องเป็นเรื่องของสิทธิส่วนบุคคลและเป็นเรื่องปัจเจกชน ไม่ต้องการให้ใครรับรู้ออกไปถึงมือสื่อ และการนำเสนอข่าวของสื่อบางครั้งมีความสลับซับซ้อน เพราะเดี๋ยวนี้มีพื้นที่ในการนำเสนอมาก อีกทั้งมีความแตกต่างหลากหลาย มีพื้นที่ในการถกเถียงกันมากขึ้น แต่สื่อต้องเป็นกลางในการนำเสนอ อย่างนำเสนอเพียงไปข้างใดข้างหนึ่ง โดยไม่มีการศึกษาอย่างถ่องแท้ หากมีการผลิตซ้ำจะเกิดผลกระทบแก่ผู้รับสื่อ และบริโภคสื่อไปในทางที่ผิด เพราะฉะนั้นต้องมีนโยบายที่ชัดเจนว่า จะผลิตอะไร ด้านไหน ผลิตเพื่อใคร ใครได้ประโยชน์ทิศทางเป็นอย่างไร เพื่อไม่ให้มีการผลิตเรื่องราวที่ซ้ำอีกต่อไป

ที่มา : หนังสือพิมพ์พิมพ์ไทย

เปิดผลศึกษา 'สื่อยังผลิตซ้ำอคติทางเพศ' เสนออย่าปล่อยเรื่องเพศเป็น 'วัฒนธรรมเจียบ'

วันที่ 6 ธ.ค. 2555 ที่ห้องประชุมชั้น 3 สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย มูลนิธิสื่อมวลชนศึกษา (มีเดียมอนิเตอร์) ร่วมกับมูลนิธิสร้างความรู้เรื่องสุขภาพผู้หญิง (สคส.) นำเสนอผลการศึกษาเรื่อง "สื่อกับการผลิตซ้ำความรุนแรงและอคติทางเพศ"

อมรเทพ กมลศักดิ์กำจร จากมูลนิธิสร้างความรู้เรื่องสุขภาพผู้หญิง (สคส.) รายงานผลการศึกษาว่า ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา สื่อยังนำเสนอภาพเหมารวมและค่านิยมในคติเรื่องเพศในแบบเดิม ในส่วนของละครได้ศึกษาจากละครซิตคอมไทยที่ออกอากาศทางฟรีทีวี ได้แก่ ผู้กองเจ้าเสน่ห์ ระเบิดเที่ยงแถวตรง สีสหายสบายดี นัดกับนัด และลูกไม้หลายหลายต้น พบว่า ผู้ชายจะได้รับบทบาทเด่น เป็นผู้ตัดสินใจ ผู้ปกป้องคุ้มครอง เป็นผู้ที่ได้รับความสำคัญ โดยมีค่านิยมที่ผู้ชายต้องหล่อ หุ่นบึกบึนและเข้มแข็งอดทน แต่ผู้หญิงนั้นจะได้รับบทบาทรองลงมา มักได้รับความสำคัญในฐานะคนรักของผู้ชาย จำเป็นต้องพึ่งพาผู้ชายในเรื่องร่างกาย ความรัก การทำงาน โดยมีค่านิยมในรูปลักษณ์ที่ผู้หญิงต้องสวย ผอม ผิวขาว บอบบาง นอกจากนี้ผู้หญิงต้องอ่อนหวานและทำที่สุดผู้หญิงต้องมีคู่ครอง

อมรเทพ ระบุว่า ในส่วนของชายรักเพศเดียวกันจะได้รับบทเป็นตัวประกอบเพื่อเรียกเสียงหัวเราะผ่านความประหลาด หรือถูกนำเสนอว่าเป็นคนลามก หมกมุ่นเรื่องเพศ ชอบเข้าหาผู้ชายหน้าตาดี เป็นที่น่ารังเกียจ แต่ทั้งนี้ก็พบว่ามีค่านิยมใหม่ที่เปิดโอกาสให้ผู้หญิงได้แสดงออกมากขึ้น โดยผู้หญิงสามารถแสดงออกเรื่องความรักได้ สามารถประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานโดยตัวคนเดียวได้

อมรเทพ กล่าวว่ ในส่วนของหนังสือพิมพ์ ศึกษาจากลักษณะของข่าวในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ 2 ฉบับ ได้แก่ ไทยรัฐ และมติชนรายวัน ระหว่างวันที่ 1 พฤษภาคม ถึง 31 ตุลาคม 2555 โดยพบว่า ยังนำเสนอข่าวในรูปแบบเดิมโดยขาดมุมมองทางสังคม เช่น มักเน้นการบรรยายสรีระและการแต่งกายของผู้หญิงที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศ ทำให้เกิดความเข้าใจผิดที่ว่าผู้หญิงเป็นต้นเหตุของปัญหาข่มขืน เพราะแต่งตัวโป๊ หรือกรณี "ท้องไม่พร้อม" ที่มักนำเสนอในแง่ที่ผู้หญิงเป็นฝ่ายผิด เหม่าว่าการตั้งครรภ์เป็นปัญหาของเด็กผู้หญิงใจแตก ทั้งหมดนี้ไม่มีการอธิบายว่าปัญหาเหล่านี้เป็นปัญหาของสังคม ผลักให้เป็นปัญหาของปัจเจก

อย่างไรก็ตาม เขากล่าวว่า พบว่ามีการพัฒนาการที่เป็นไปอย่างสร้างสรรค์ในการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ เช่น ข่าวการล่อลวงค้าประเวณี มีการนำเสนอในแง่ที่เจาะลึกประเด็นปัญหาและเปิดช่องทางให้ความช่วยเหลือ หรือข่าวเรื่องความหลากหลายทางเพศ ที่มีการนำเสนอสิทธิของกลุ่มคนข้ามเพศ และเน้นการดำเนินงานของเครือข่ายองค์กรที่เกี่ยวข้อง

แนวทางการแก้ปัญหา

ณัฐยา บุญภักดี ผู้จัดการแผนงานสร้างเสริมสุขภาพทางเพศ สสส. กล่าวว่า ไม่มีใครเป็นจำเลย ไม่มีใครเป็นผู้ต้องหา แต่อคติทางเพศมันถูกผลิตและแสดงผ่านหลายๆ ระบบในสังคมไทย เช่น ค่านิยมเรื่องเพศที่มีในแบบเถียน การปลูกฝังจากครอบครัว คำสอนในศาสนา อย่างเช่นว่าการที่ผู้หญิงต้องปฏิบัติธรรมโดยใช้ความพยายามมากกว่าผู้ชายถึงจะบรรลุธรรมได้ ปัจจุบันเรามีการพูดถึงโครงสร้างสังคมที่ไม่เป็นธรรมทั้งเรื่องการเมือง เศรษฐกิจ แต่

เรื่องเพศยังไม่มีการพูดกันในที่สาธารณะมากเท่าที่ควร สื่อกระแสหลักไม่ตั้งคำถามเรื่องค่านิยมในเรื่องเพศ เมื่อเราไม่เปิดพื้นที่ในการตั้งคำถามในเรื่องเพศ ซึ่งเป็นกระบวนการสำคัญที่ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลง เรื่องเพศจึงเป็นเรื่องที่พัฒนาไปน้อยที่สุด

รศ.ดร.กฤตยา อาชวนิจกุล สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล อธิบายว่า การเป็นสื่อมันทำหน้าที่ผลิตซ้ำโดยตัวมันเองอยู่แล้ว ซึ่งการผลิตซ้ำความรุนแรงและอคติทางเพศอาจเป็นไปได้โดยไม่รู้ตัว ดังนั้นสื่อมวลชนควรเปิดเวทีให้สื่อตรวจสอบการทำงานของสื่อด้วยกันเอง สามารถวิพากษ์วิจารณ์ได้ โดยต้องไม่มีเหลือคติที่ว่า "แมลงวันไม่ตอมแมลงวัน" อีก นอกจากนี้ต้องมีการตรวจสอบจากภายนอกด้วย ควรตั้งหน่วยงานเข้ามากำกับดูแล

กฤตยา แสดงความคิดเห็นต่อว่า จะไปเรียกร้องจากสื่ออย่างเดียวก็ไม่ถูก เราต้องปรับทัศนคติของเราด้วยการที่ประเทศไทยมีระบบวิธีคิดอะไรที่ทำให้เราลุกขึ้นมาทำร้ายคนอื่นได้โดยไม่ตั้งคำถาม มันสะท้อนว่าเป็นความรุนแรงทางวัฒนธรรม มันเป็นเรื่องที่อันตรายและฝังลึกในจิตใจ วัฒนธรรมทางเพศเป็นกลไกสำคัญเป็นทำให้ปัญหายังคงอยู่ เราต้องช่วยกันให้ความเข้าใจโดยทำให้เห็นว่าเรื่องเพศและความรุนแรงเป็นความสัมพันธ์เชิงอำนาจ เราต้องหยุดตีตราคนที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศไปต่างๆ นานา เราต้องอย่ามองว่าการที่มีการล่วงละเมิดทางเพศเกิดขึ้นในชั้นองค์กรเป็นความเสียหายขององค์กร เพราะมันจะทำให้เรื่องเพศกลายเป็นวัฒนธรรมเงียบ เราต้องทำให้วัฒนธรรมเงียบมันพูดได้

รศ.ดร.วิลาสินี อดุลยานนท์ ผู้อำนวยการสำนักบรรณกิจและสื่อสารสาธารณะเพื่อสังคม สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) กล่าวว่า การแบ่งขั้วตรงข้าม คือในลักษณะไม่ขาวก็ดำ ไม่ดีก็ชั่ว ปรากฏในกรอบคิดเรื่องเพศที่แบ่งเป็นขั้วตรงข้ามหมดเลย มันเลยทำให้สื่อผลิตซ้ำ เพราะมันฝังลึกจนแนบเนียนกลายเป็นเรื่องปกติ เป็นสิ่งที่ธรรมชาติปั้นแต่ง สื่อใช้กรอบคิดนี้ในการตีความปรากฏการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น มันถูกทำให้เป็นเรื่องธรรมชาติไป ดังนั้นจึงเสนอให้มีองค์กรกำกับดูแลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการนำเสนอเรื่องเพศ เพื่อให้สื่อได้เรียนรู้และพัฒนามุมมองในเรื่องเพศที่กว้างขวางกว่ามุมมองเดิมที่ถูกจำกัดโดยวัฒนธรรม นอกจากนี้ยังกล่าวอีกว่า “สื่อต้องชี้เป้าสังคมไปทางที่สร้างสรรค์ด้วย ไม่ใช่จะสะท้อนสังคมอย่างเดียว”

“มันต้อง Gender Inclusion ในทุกๆ นโยบาย” วิลาสินีกล่าวและยกตัวอย่างว่า การรับสมัครพนักงานก็ต้องเท่าเทียมกันในเรื่องเพศ หรือในมิติอื่นๆ ทุกเพศก็ควรเท่าเทียมกัน นี่เป็นความหมายของ Gender Inclusion ซึ่งต้องทำให้แนบเนียนเข้าไปกับทุกๆ กลไกของสังคม

ดร.เอื้อจิต วิโรจน์ไตรรัตน์ ผู้อำนวยการโครงการมีเดียมอนิเตอร์ กล่าวปิดท้ายว่า นอกจากนโยบายที่เกี่ยวข้องกับสื่อแล้ว ภาคประชาชนก็ต้องเข้มแข็ง ปัจจุบันผู้บริโภคนั้นมีอำนาจน้อยที่สุดทั้งๆ ที่เป็นผู้ที่ทำให้ผู้ผลิตอยู่ได้ การจะเปลี่ยนแปลงโครงสร้างที่ไม่เป็นธรรมของสังคมสามารถทำได้โดยการผลักดันจากผู้บริโภค โดยยกตัวอย่างกรณีการรณรงค์กรณีจอตาฟุตบอลโลกเป็นอุทาหรณ์

ที่มา : เว็บไซต์ประชาไท

10 ปี สื่อไทย นำเสนอความรุนแรงและอคติทางเพศซ้ำ

มีเดียมอนิเตอร์และมูลนิธิสร้างความสำเร็จเรื่องสุขภาพผู้หญิง ระบุผลการศึกษาล่าสุด ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมาพบสื่อทีวีและหนังสือพิมพ์ผลิตซ้ำความรุนแรง และยังนำเสนอละครซีทีคอมและข่าวผู้หญิงและกลุ่มหลากหลายทางเพศด้วยอคติ ด้านนักวิชาการ เรียกร้อง ให้มีการตั้งหน่วยงานขึ้นมาดูแลเรื่องนี้ด้วย

ผู้ได้รับผลกระทบจากความรุนแรงและอคติทางเพศจากหลายองค์กร เข้าร่วมฟังผลการศึกษาร่วมเรื่อง สื่อกับการผลิตซ้ำ ความรุนแรงและอคติทางเพศและเสวนาเรื่อง ข้อเสนอต่อสื่อมวลชน นำเสนออย่างไร สื่อ จึงไม่ผลิตซ้ำความรุนแรงและอคติทางเพศ โดยมีมีเดียมอนิเตอร์และมูลนิธิสร้างความสำเร็จเรื่องสุขภาพผู้หญิง หรือ สคส. ระบุถึงผลการศึกษาพบว่า การนำเสนอของละครซีทีคอมไทยเปรียบเทียบกับเมื่อปี 2550 ยังนำเสนอภาพเหมารวมและค่านิยมอคติในรูปแบบเดิม ไม่เปลี่ยนแปลง คือ ผู้ชายจะได้รับบทบาทเด่น เป็นผู้ตัดสินใจ ส่วนผู้หญิงจะได้รับบทบาทรองลงมา ส่วนชายรักเพศเดียวกัน ส่วนใหญ่จะถูกกำหนดให้เป็นตัวประกอบ เพื่อเรียกเสียงหัวเราะ

ทั้งนี้ผลการศึกษายังพบค่านิยมใหม่ที่เปิดโอกาสให้ผู้หญิง คือค่านิยมที่ยอมรับว่าผู้หญิงสามารถแสดงออกได้มากขึ้น โดยเฉพาะเรื่องความรักและหน้าที่การงาน

ส่วนผลการศึกษาด้านหนังสือพิมพ์ เมื่อเทียบกับปี 2545 พบว่า ภาพรวมยังนำเสนอข่าวผ่านความคิดเรื่องเพศ ซึ่งขาดมุมมองทางสังคม ได้แก่ ข่าวการล่วงละเมิดทางเพศ และข่าวความรุนแรงในครอบครัว เน้นนำเสนอสาเหตุในการกระทำความรุนแรงที่มาจากเหยื่อ และมีอคติกับผู้หญิง ว่าเป็นปัญหาของผู้หญิงใจแตก

รองศาสตราจารย์กฤษฎยา อาชวณิชกุล สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล กล่าวถึงเรื่องนี้ว่า สื่อมวลชนควรเปิดเวทีให้สื่อวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของสื่อด้วยตัวเอง รวมทั้งเชิญคนภายนอกเข้ามาร่วมและตรวจสอบอคติ ปรับกระบวนทัศน์เรื่องความรุนแรงทางเพศในสังคมไทย และควรตั้งหน่วยงานเข้ามากำกับดูแลเรื่องดังกล่าวด้วย

ด้านรองศาสตราจารย์วิลาสินี อดุลยานนท์ ผู้อำนวยการ สำนักทรงรงค์และสื่อสารสาธารณะเพื่อสังคม สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ ระบุว่า เพศหญิงและกลุ่มความหลากหลายทางเพศ ยังคงถูกนำเสนอผ่านสื่อด้วยอคติและมุมมองที่จำกัด สื่อจึงควรเพิ่มความรู้ความเข้าใจ และขยายทัศนคติที่ถูกต้องในเรื่องค่านิยมทางเพศ โดยมีสถาบันสื่อและหน่วยงานกำกับดูแลสื่อ ทำหน้าที่ส่งเสริมให้สื่อได้พัฒนามุมมองในประเด็นเพศ และแจ้งเตือนผู้ชมในฐานะผู้รับสาร

ที่มา : เว็บไซต์ voicetv.co.th

พบชิตคอม- หน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์ ยังผลิตซ้ำความรุนแรง- อคติทางเพศ

มีเดียมอนิเตอร์-สคส. เปิดผลการศึกษารากฐานการรับรู้ความรุนแรง-อคติทางเพศ ในละครชิตคอมทางฟรีทีวี และหน้า 1 นสพ. 2 ฉบับ พบเพศหญิง-กลุ่มความหลากหลายทางเพศ ยังถูกนำเสนอผ่านสื่อด้วยอคติ ด้วยมุมมองที่จำกัด

มีเดียมอนิเตอร์และมูลนิธิสร้างความสำเร็จเรื่องสุขภาพผู้หญิง (สคส.) ได้ศึกษา

ปรากฏการณ์ ความรุนแรงและอคติทางเพศที่ปรากฏในละครชิตคอมทางฟรีทีวี 5 ช่อง ในช่วงเดือนกันยายน 2555 และหน้า 1 หนังสือพิมพ์ไทยรัฐและมติชนรายวัน 1 พ.ค. – 31 ต.ค. 2555 เพื่อเปรียบเทียบกับผลการศึกษาเมื่อปี 2550 เรื่องอคติและภาพตัวแทนในละครชิตคอม และผลการศึกษาที่ สคส. ดำเนินการเมื่อ ปี 2545 เรื่องการฉายภาพความรุนแรงต่อผู้หญิง วิเคราะห์มุมมองจากสื่อไทย

ดร.เอื้อจิต วิโรจน์ไตรรัตน์ ผู้อำนวยการโครงการมีเดียมอนิเตอร์ กล่าวถึงผลการศึกษาว่า ในภาพรวมละครชิตคอมไทยยังนำเสนอภาพเหมารวมและค่านิยมอคติในรูปแบบเดิม ไม่มีการเปลี่ยนแปลง คือ ผู้ชายจะได้รับการปฏิบัติเป็นพิเศษ เป็นผู้ตัดสินใจ ผู้ปกป้องคุ้มครอง เป็นผู้นำที่ได้รับความสำคัญ ส่วนผู้หญิงจะได้รับการปฏิบัติที่ด้อยกว่า มักได้รับความสำคัญในฐานะคนรักของผู้ชาย จำเป็นต้องพึ่งพาผู้ชายในเรื่องร่างกาย ต้องการการเอาใจ อย่างไรก็ตาม ยังพบค่านิยมใหม่ที่ยอมรับว่า ผู้หญิงสามารถแสดงออกได้มากขึ้น โดยเฉพาะเรื่องความรักและหน้าที่การงาน ส่วนชายรักเพศเดียวกัน ส่วนใหญ่จะถูกกำหนดให้เป็นตัวประกอบ เพื่อเรียกเสียงหัวเราะผ่านความประหลาด น่าขบขัน หรือถูกนำเสนอว่าเป็นคนลามก หมกมุ่นเรื่องเพศ

นายอมรเทพ กมลศักดิ์กำจร จากมูลนิธิสร้างความสำเร็จเรื่องสุขภาพผู้หญิง (สคส.) กล่าวถึงในส่วนหนังสือพิมพ์ว่า ในภาพรวมหนังสือพิมพ์ยังนำเสนอข่าวผ่านฐานความคิดเรื่องเพศเดิม ซึ่งขาดมุมมองทางสังคม ได้แก่ ข่าวการล่วงละเมิดทางเพศ และข่าวความรุนแรงในครอบครัว เน้นนำเสนอสาเหตุในการกระทำ ความรุนแรงที่มาจากเหยื่อ เช่น “สท. จ้อเมียสาว ไม่กลับเลยฆ่า แล้วยิงตัวตาม” ข่าวการท้องไม่พร้อม การทำแท้ง และการทิ้งเด็กทารก ขาดการเชื่อมโยงกับบริบททางสังคม และมีอคติซ้ำปัญหาไปที่ผู้หญิง เหมกว่าการทิ้งเด็กเป็นปัญหาของผู้หญิงใจแตก หรือผู้หญิงที่ไร้การศึกษา เช่น สาวโรงงาน ข่าวรูปปลัดขันธ์ความงาม เน้นการนำเสนอผู้หญิงในฐานะคนไร้เหตุผล อยากสวยจนขาดสติ เช่น ข่าวผู้หญิงทำศัลยกรรมแล้วเสียชีวิต

อย่างไรก็ตาม พบประเด็นข่าวที่มีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ได้แก่ ข่าวการล่อลวงค้าประเวณี โดยเฉพาะข่าวการค้าบริการข้ามชาติ ที่มีการเจาะลึกถึงประเด็นปัญหา และเปิดช่องทางขององค์กรที่ให้ความช่วยเหลือ และข่าวเรื่องความหลากหลายทางเพศ ที่มีการนำเสนอสิทธิของกลุ่มคนข้ามเพศ และเน้นการดำเนินงานของเครือข่ายองค์กรที่เกี่ยวข้อง

ตัวแทนผู้รายงานได้มีข้อเสนอแนะว่า จากผลการศึกษาในทั้งสองสื่อที่พบว่า เพศหญิง และกลุ่มความหลากหลายทางเพศ ยังคงถูกนำเสนอผ่านสื่อด้วยอคติ และมุมมองที่จำกัด สื่อจึงควรเพิ่ม ความรู้ ความเข้าใจ และ

ขยายทัศนคติที่ถูกต้องในเรื่องค่านิยมทางเพศ โดยมีสถาบันสื่อและหน่วยงานกำกับดูแลสื่อ ทำหน้าที่เสริมสร้างบริบท การเรียนรู้ที่เอื้อให้สื่อพัฒนามุมมองในประเด็นเพศ ในขณะเดียวกันควรมีกระบวนการพัฒนา และแจ้งเตือนผู้ชม หรือ ผู้รับสารให้เปิดรับสื่อมีวิจารณญาณ มีทัศนคติและมุมมองใหม่ที่มีต่อผู้หญิง รวมถึงผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ เพื่อให้สังคมไทยเป็นสังคมที่ผู้คนที่หลากหลายเพศอยู่ร่วมกันอย่างเท่าเทียม และมีศักดิ์ศรี

พบอคติทางเพศถูกใช้เป็นเครื่องมือทางการเมือง

รศ.ดร.กฤตยา อาชวนิจกุล จากสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล กล่าวเสริมว่า นอกจากสื่อกระแสหลักแล้ว ยังพบว่าอคติทางเพศถูกใช้เป็นเครื่องมือทางการเมืองในสื่อสังคมออนไลน์ เช่น เฟซบุ๊กที่ นำภาพ น.ส.ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีที่ให้การต้อนรับการมาเยือนของประธานาธิบดีบารัค โอบามา มา ล้อเลียนในทางเพศ ซึ่งเป็นการลดศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ หรือคอลัมน์การ์ตูนในหนังสือพิมพ์ฉบับหนึ่งก็ล้อเลียน เรื่องนี้เช่นเดียวกัน

โดย**รศ.ดร.กฤตยา** ยังตั้งข้อสังเกตว่า ที่ผ่านมาไม่เคยปรากฏเรื่องเช่นนี้กับนายกรัฐมนตรีที่เป็นผู้ชายทาง เลย ซึ่งคงเป็นเพราะผู้เขียนการ์ตูนไม่ชอบรัฐบาลนี้เองด้วย

รศ.ดร.วิลาสินี อดุลยานนท์ ผู้อำนวยการสำนักจรดรงค์และสื่อสารสาธารณะเพื่อสังคม สำนักงาน กองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) กล่าวถึงเหตุที่สื่อมวลชนยังผลิตซ้ำความรุนแรงและอคติทางเพศ เพราะสังคมไทยมีการฝังลึกของวัฒนธรรมเพศสภาวะ (gender) ที่ยังเป็นกรอบคิดแบบแบ่งขั้วตรงข้าม เช่น แยกหญิง-ชาย ขาว-ดำ ถูก-ผิด สื่อเองก็เป็นผลผลิตของกรอบคิดนี้ สังคมจึงควรมองให้เห็นปัญหาเชิงโครงสร้างของอคติทางเพศ เพื่อช่วยลดปัญหา ทั้งนี้ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย ทั้งผู้ผลิตสื่อ ผู้กำหนดนโยบายสื่อ และผู้บริโภคที่ต้อง สำนวจตัวเองว่าตกอยู่ในกรอบคิดอคติทางเพศหรือไม่

รศ.ดร.วิลาสินี กล่าวอีกว่า โดยเฉพาะฝ่ายผู้กำหนดนโยบายสื่อ จะขอยื่นข้อเสนอต่อ กสทช. ว่าอยากให้มี เวทีสาธารณะเพื่อสร้างกลไกการกำกับดูแลร่วมระหว่างฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ในอนาคต มิติเรื่องการนำเสนอเนื้อหา ด้านความสัมพันธ์ทางเพศจะถูกนำไปใช้เป็นเงื่อนไขหนึ่งในการพิจารณาออกใบอนุญาตแก่ผู้ประกอบการ เช่นเดียวกับ มิติเรื่องการคุ้มครองสิทธิเด็ก เป็นต้น กสทช. ไม่ควรให้ความสำคัญกับเรื่องอคติทางวัฒนธรรมเช่นนี้เป็นลำดับท้าย ๆ เพราะเป็นเรื่องที่แก้ยากที่สุดและใช้เวลานาน จึงอยากให้รีบวางรากฐานการแก้ปัญหาเสียแต่เนิ่น ๆ

ที่มา : สำนักข่าวอิศรา

ผลสำรวจพบสื่อผลิตซ้ำความรุนแรงและอคติทางเพศ

สามเสน 6 ธ.ค.-สำรวจพบสื่อทีวีและหนังสือพิมพ์ผลิตซ้ำความรุนแรง และยังนำเสนอละคร sitcom และข่าวผู้หญิงและกลุ่มหลากหลายทางเพศด้วยอคติและมุมมองจำกัด

นางเอื้อจิต วิโรจน์ไตรรัตน์ ผู้อำนวยการโครงการมีเดียมอนิเตอร์ และ **นางจิตติมา ภาณุเดชะ** มูลนิธิสร้างเสริมสุขภาพผู้หญิง (สคส.) ร่วมนำเสนอผลการศึกษาปรากฏการณ์ความรุนแรงและอคติทางเพศ ที่ปรากฏในละคร sitcom ทางฟรีทีวี และหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์ 2 ฉบับในปี 2555 พบว่า การนำเสนอของละคร sitcom ไทยเปรียบเทียบกับเมื่อปี 2550 ยังนำเสนอภาพเหมารวมและค่านิยมอคติในรูปแบบเดิม ไม่เปลี่ยนแปลง คือ ผู้ชายจะได้รับบทบาทเด่น เป็นผู้ตัดสินใจ ส่วนผู้หญิงจะได้รับบทบาทรองลงมา มักได้รับความสำคัญในฐานะคนรักของผู้ชาย จำเป็นต้องพึ่งพาผู้ชายเรื่องร่างกาย ความรัก และการทำงาน ส่วนชายรักเพศเดียวกัน ส่วนใหญ่จะถูกกำหนดให้เป็นตัวประกอบ เพื่อเรียกเสียงหัวเราะ ผ่านความประหลาด หรือถูกนำเสนอว่าเป็นคนลามก หมกมุ่นทางเพศ แต่อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษายังพบค่านิยมใหม่ที่เปิดโอกาสให้ผู้หญิง คือค่านิยมที่ยอมรับว่าผู้หญิงสามารถแสดงออกได้มากขึ้น โดยเฉพาะเรื่องความรักและหน้าที่การงาน

ส่วนหนังสือพิมพ์ ผลการศึกษาพบว่าภาพรวมยังนำเสนอข่าวผ่านฐานความคิดเรื่องเพศ ซึ่งขาดมุมมองทางสังคม ได้แก่ ข่าวการล่วงละเมิดทางเพศ และข่าวความรุนแรงในครอบครัว เน้นนำเสนอสาเหตุในการกระทำความรุนแรงที่มาจากเหยื่อ ข่าวการท้องไม่พร้อม การทำแท้ง และการทิ้งเด็กทารก ขาดการเชื่อมโยงบริบททางสังคม และมีอคติซ้ำปัญหาไปที่ผู้หญิง ว่าเป็นปัญหาของผู้หญิงใจแตก หรือไร้การศึกษา และข่าวรูปลักษณ์ความงาม เน้นการนำเสนอผู้หญิงในฐานะคนไร้เหตุผล อยากสวยจนขาดสติ เช่น ข่าวทำศัลยกรรมแล้วเสียชีวิต แต่ก็พบประเด็นข่าวที่มีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น ได้แก่ ข่าวการล่อลวงค้าประเวณี โดยเฉพาะข่าวการค้าบริการข้ามชาติ ที่เจาะลึกถึงประเด็นปัญหา และเปิดช่องทางองค์กรที่ให้ความช่วยเหลือ และข่าวเรื่องความหลากหลายทางเพศที่มีการนำเสนอสิทธิของกลุ่มคนข้ามเพศและเน้นการดำเนินงานของเครือข่ายองค์กรที่เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้ จากผลการศึกษาทั้ง 2 สื่อ พบว่าเพศหญิงและกลุ่มความหลากหลายทางเพศ ยังคงถูกนำเสนอผ่านสื่อด้วยอคติและมุมมองที่จำกัด สื่อจึงควรเพิ่มความรู้ความเข้าใจ และขยายทัศนคติที่ถูกต้องในเรื่องค่านิยมทางเพศ โดยมีสถาบันสื่อและหน่วยงานกำกับดูแลสื่อ ทำหน้าที่ส่งเสริมให้สื่อได้พัฒนามุมมองในประเด็นเพศและแจ้งเตือนผู้ชมในฐานะผู้รับสาร ให้เปิดรับสื่ออย่างมีวิจารณญาณ และเกิดทัศนคติใหม่ๆ ต่อผู้หญิง และผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ เพื่อให้สังคมไทยอยู่ร่วมกันอย่างเท่าเทียมและมีศักดิ์ศรี

ด้าน **รศ.กฤตยา อาชวนิจกุล** สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล เสนอว่า สื่อมวลชนควรเปิดเวทีให้สื่อวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของสื่อด้วยตนเอง รวมทั้งเชิญคนภายนอกเข้ามาร่วม นอกจากนี้ ควรลดอคติและปรับกระบวนการทัศนเรื่องความรุนแรงทางเพศในสังคมไทย.-สำนักข่าวไทย

ที่มา : mcot.net

ผู้หญิง กับ เพศที่ 3 อคติในละคร

มีเดียมอนิเตอร์ และ มูลนิธิสร้างความสำเร็จเรื่องสุขภาพผู้หญิง (สคส.) ติดตามศึกษาสารที่ปรากฏในละครมาหลายปี แล้วช่วงวันที่ 1 พฤษภาคม-31 ตุลาคม ที่ผ่านมาก็ศึกษาอีกครั้ง ผ่านซีทคอม 5 เรื่องที่ออกอากาศทางฟรีทีวี ได้แก่ "ผู้กองเจ้าเสน่ห์" ช่อง 3, "ระเบิดเที่ยงแถวตรง" ช่อง 5, "สี่สหายสบายดี" ช่อง 7, "นัดกับนัด" โมเดิร์นไนน์ทีวี และ "ลูกไม้หลายหลายต้น" ทางไทยพีบีเอส เพื่อเปรียบเทียบเรื่องความรุนแรงและอคติทางเพศจากที่เคยศึกษาไว้เมื่อปี 2550 แล้วก็พบว่าแม้เวลาผ่านไป แต่ภาพรวมละครซีทคอมไทยยังนำเสนอภาพเหมารวมและค่านิยมอคติในรูปแบบเดิม ไม่มีการเปลี่ยนแปลง

นั่นคือ ผู้ชายมักได้รับบทเด่น เป็นผู้นำ ผู้คุมครอง ขณะที่ผู้หญิงจะได้บทรองลงมา มักได้รับความสำคัญในฐานะคนรักของผู้ชาย จำเป็นต้องพึ่งพาผู้ชายในเรื่องร่างกาย ความรัก การทำงาน ฯลฯ ส่วนชายรักเพศเดียวกัน ส่วนใหญ่จะถูกกำหนดให้เป็นตัวประกอบ เพื่อเรียกเสียงหัวเราะผ่านความประหลาด น่าขบขัน หรือถูกนำเสนอว่าเป็นคนลามก หมกมุ่นเรื่องเพศ

ส่วนภาพเหมารวมที่เสนอให้เห็นในสวนผู้หญิง พบ 5 ลักษณะ คือ ผู้หญิงสวย มีนิสัยรักสวยรักงาม ชอบการแต่งหน้า แต่งตัวด้วยเสื้อผ้าตามยุคสมัย ส่วนใหญ่เป็นเสื้อผ้าเน้นสัดส่วน แต่ไม่โปเปลือย ซึ่งพบลักษณะภาพเหมารวมเชิงลบ คือผู้หญิงสวยร้าย และผู้หญิงสวยโง่ผู้หญิงเจ้าปัญหา ผ่านลักษณะนิสัย 2 ประการ คือ นิสัยเอาแต่ใจ ไร้เหตุผล และนิสัยสอดรู้ ชอบยุแยง

ผู้หญิงเก่ง สะท้อนว่าผู้หญิงก็มีความสามารถ มีความเก่งกาจ ประสบความสำเร็จได้ไม่ต่างจากผู้ชาย

ผู้หญิงแสนดี ซึ่งแบ่งได้เป็นหญิงสาวแสนดีและภรรยาหรือแม่ที่แสนดี

ผู้หญิงกล้าแสดงออกเรื่องความรัก กล้าบอกรักผู้ชายที่ตนชอบ คอยตามดูแลเอาใจใส่คนที่ตนรัก กล้าจับเนื้อต้องตัว หรือเห็นว่าการแสดงออกเรื่องความรักในที่สาธารณะเป็นเรื่องธรรมดา

ส่วนผู้ชายนั้น พบ 4 ลักษณะ คือ ผู้ชายแสนดี เป็นสุภาพบุรุษ รักเดียวใจเดียว คอยดูแลและเป็นห่วงคนที่ตนรัก

ผู้ชายเก่ง มีความรู้ ความสามารถ ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน มีความเป็นผู้นำ เป็นที่นับหน้าถือตาของตัวละครอื่นๆ สามารถเป็นที่พึ่งคอยปกป้องดูแลผู้หญิง

ผู้ชายเจ้าปัญหา ผ่านลักษณะนิสัย 2 ประการ คือ นิสัยมูทะลุ ซีโมโห อารมณ์รุนแรง และนิสัยไม่เอาไหน พึ่งพาไม่ได้

ผู้ชายมีนิสัยเจ้าชู้ บางคนมีนิสัยทะเลาะลามก บางคนชอบทุ่มเงินเพื่อจีบสาว ซึ่งตัวละครลักษณะนี้ถ้ามีอายุมาก มักแสดงความชื่นชอบเด็กสาวที่มีอายุน้อยกว่าตัวเอง

สำหรับชายรักเพศเดียวกัน พบ 2 ลักษณะ ได้แก่ เกย์ดัดจริต กวีตกราย ชอบแสดงออกด้วยท่าทางและการกระทำที่มากเกินไปจนความจำเป็น จีบปากจีบคอกพูด เดินบิดเอว ชอบแต่งตัวสีฉูดฉาดหรือสวมเสื้อผ้าสไตส์สุดขั้ว

เกย์บ้าผู้ชาย ชอบเข้าหาผู้ชายหน้าตาดี ชอบจับเนื้อตัวผู้ชายโดยไม่ดูความสมัครใจ ชอบพูดจาชวนลาม ผู้ชาย บางตัวละครสะท้อนให้เห็นว่าชายรักเพศเดียวกันเป็นพวกบ้ากาม โรคจิต หมกมุ่นเรื่องเพศ ชอบใช้ความรุนแรงทางเพศ

ด้านค่านิยมที่เป็นอคติทางเพศ พบ 5 ลักษณะ ได้แก่ 1. ผู้หญิงต้องมีคู่ครองหรือคู่รัก 2. ผู้ชายเป็นเพศที่เข้มแข็งอดทน ผู้หญิงเป็นเพศที่อ่อนหวาน 3. ผู้หญิงเป็นเพศที่ซึ่งอนไร้เหตุผล ผู้ชายต้องเอาใจ 4. ผู้ชายต้องหล่อ หุ่นบึกบึน ผู้หญิงต้องสวย ผิวขาว ผอม บอบบาง

สุดท้ายคือ 5. ชายรักเพศเดียวกันเป็นพวกแปลกประหลาด น่ารังเกียจ บ้าผู้ชาย น่าขบขัน

รวมความว่าเพศหญิงและกลุ่มความหลากหลายทางเพศยังคงถูกนำเสนอผ่านสื่อด้วยอคติและมุมมองที่จำกัด ซึ่งสมควรต้องมีการแก้ไข ด้วยการเพิ่มความรู้ ความเข้าใจให้มากขึ้น

ที่มา : มติชน

นักวิชาการสตรีและสื่อสารมวลชน ระบุ สื่อช่วยลบภาพหญิงตายของผู้หญิงในละครได้

นักวิชาการสตรีและสื่อสารมวลชน เผย ละครไทย โฆษณา และการทำซ้ำ ฝังระบบคนไทย "ผู้หญิงในละครต้องสวย ดูดี เป็นรองชาย" ขณะที่นักเขียนบทละคร คนดูส่วนใหญ่ดูเพื่อความบันเทิง

ศ.เอกธิตา เสริมทอง นักวิชาการด้านสตรีกับสื่อสารมวลชน ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายวิชาการ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม กล่าวในงานเสวนา ครั้งที่ 3 เรื่อง "เขียนชีวิต/พลิกบทบาทผู้หญิงไทยในตัวละคร : การรื้อการสร้างภาพตายตัวและมายาคติ" ซึ่งจัดโดย สถาบันวิชาการสื่อสารสาธารณะ (สวส.) องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย ว่า การที่สื่อมีการผลิตซ้ำ หรือฝังระบบในละครไทยว่า ผู้หญิงต้องสวยดูดี และเป็นรองชาย หรือมีภาพลักษณ์ที่ตายตัว ดังที่ปรากฏตามสื่อ นั้น มิใช่มาจากสื่อที่เป็นละครโทรทัศน์เท่านั้น ยังรวมไปถึงการโฆษณาผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ที่มีแนวโน้มและมีทิศทางเดียวกัน ซึ่งหากจะให้มีการเปลี่ยนแปลงนั้น ถือว่าเป็นเรื่องยาก แต่คิดว่า ผู้ผลิตควรใช้วิธีการค่อย ๆ สอดแทรกทัศนคติใหม่ ๆ อย่างแนบเนียนดีกว่า เพราะหากเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ผู้ชมอาจรับไม่ได้ เพราะจุดประสงค์หลักของการดูละครนั้น คือ ความบันเทิง

ด้านคุณณัฐยา ศิรกรวิไล นักเขียนบทละครโทรทัศน์ ระบุว่า ผู้ชมส่วนใหญ่ต้องการดูละครเพื่อความบันเทิง ดังนั้นแล้ว กระบวนการเขียนบท หรือการทำละคร มันไม่ได้ขึ้นอยู่กับผู้เขียนบทอย่างเดียว ยังมีเรื่องของนายทุน ผู้กำกับ หรือผู้จัดอีก ที่เข้ามาดัดแปลง เพิ่มเติม หรือตัดออกในบทละครที่เขียนไว้ แต่ทั้งนี้ ในส่วนภาพผู้หญิงในละคร สำหรับผู้เขียนบท จะมีการตีความภาพผู้หญิงในเรื่องมาควรรีให้ออกมาเป็นในรูปแบบไหน ส่วนใหญ่จะตีความจะนวนิยาย เพราะว่านำมาดัดแปลงอีกทีหนึ่ง เพื่อหาจุดที่เชื่อมโยงหรือบทบาทเล็กที่เป็นจุดเด่น และดึงจุดนั้น เพื่อให้ละครน่าสนใจ

ที่มา : news.thaipbs.or.th

นักวิชาการ เตรียมยื่นเรื่องขอความร่วมมือ "กสทช." ช่วยควบคุมเนื้อหาที่แฝงอคติทางเพศ

นักวิชาการ ชี้ สื่อยังผลิตซ้ำ "ความรุนแรง-อคติทางเพศ" เห็นได้ชัดในซีทีคอม แม้มักมีแฝงอคติเรื่องเพศมาก ขณะที่แนะนำให้เปิดเวทีแลกเปลี่ยน หามุมมองใหม่เรื่องเพศให้หลากหลาย อีกทั้ง เตรียมยื่นเรื่องขอความร่วมมือกสทช. ควบคุมเนื้อหา

มีเดียมอนิเตอร์ และมูลนิธิสร้างความสำเร็จเรื่องสุขภาพผู้หญิง (สคส.) เปิดเผยผลการศึกษาเรื่อง " สื่อกับการผลิตซ้ำ ความรุนแรงและอคติทางเพศ" ปรากฏการณ์ความรุนแรงและอคติทางเพศ ผ่านทางละครซีทีคอมของฟรีทีวีในประเทศไทย รวมถึงการเสนอข่าวบนหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ในประเด็นเรื่องของเพศ โดยพบว่า การนำเสนอของสื่อในรอบ 10 ปีที่ผ่านมา ยังไม่มีความเปลี่ยนแปลงเท่าใดนัก เช่น ความรุนแรงในครอบครัว, การที่ผู้หญิงถูกมองว่าเป็นเพศที่ไร้อะไร เธอแต่ใจ ตลอดจนการอคติต่อเพศหญิงแบบเหมารวม เช่น เด็กที่ท้องไม่พร้อม และทิ้งลูกตัวเองเป็นผู้หญิงใจแตก หรือ ผู้หญิงต้องการส่วยจนขาดสติ

แต่ทั้งนี้ ระบุว่า การนำเสนอของสื่อในประเด็นเรื่องการค้าประเวณี และการความหลากหลายทางเพศนั้นมีมากขึ้น โดยมีการเจาะลึกปัญหา และสร้างความเข้าใจในสังคม ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ส่วนหนึ่งมาจากการที่มีกลุ่มองค์กรออกมาเคลื่อนไหวเรียกร้องด้วย

นอกจากนี้ ภาพรวมการนำเสนอในกลุ่มของเพศหญิง และกลุ่มความหลากหลายทางเพศ ยังคงถูกนำเสนอด้วยอคติ และมุมมองที่จำกัด โดยการนำเสนอของละครซีทีคอมปัจจุบัน ผู้หญิงมักได้รับความสำคัญในฐานะคนรักของผู้ชาย และจำเป็นต้องพึ่งพาผู้ชาย ขณะที่กลุ่มของชายรักเพศเดียวกัน ส่วนใหญ่เป็นเพียงตัวประกอบ เพื่อเรียกเสียงหัวเราะ และทำให้มองว่าเป็นคนหมกมุ่นเรื่องเพศ

รศ.กฤตยา อาชวนิจกุล สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล เปิดเผยว่า การผลิตซ้ำนั้น ในบางครั้งอาจจะทำไปด้วยความไม่รู้ตัว โดยเฉพาะการแบ่งปันกันในสังคมออนไลน์ นอกจากนี้ยังรวมถึงเรื่องของวัฒนธรรมทางเพศที่มีความรุนแรง เช่น การยึดเป็นแนวปฏิบัติว่า หัวหน้าจะต้องเป็นผู้ชาย โดยรศ.กฤตยา ได้ยกตัวอย่าง กรณีที่การนำเสนอเรื่องเพศมาให้เพื่อการโจมตี หรือลดทอนคุณค่าของเพศลงไป ได้แก่ การเขียนการ์ตูนล้อเลียนนายกรัฐมนตรีที่เป็นผู้หญิงในแง่ผู้ชาย ซึ่งหากนายกรัฐมนตรีเป็นผู้ชาย เรื่องดังกล่าวจะไม่ถูกนำมาเป็นประเด็นทางสังคม หรือกรณีที่ร้านหนังสือปฏิเสธจำหน่ายชายหนังสือที่เพศที่โจ่งแจ้ง และรักเพศเดียว เป็นต้น

ทั้งนี้ รศ.กฤตยา ได้เสนอแนะว่า ควรมีการตั้งคำถามกับวัฒนธรรมทางเพศ เพื่อก่อให้เกิดแนวทางใหม่ เนื่องจากเป็นเรื่องที่ซับซ้อนและมีหลายมิติ รวมถึงควรมีการวิพากษ์วิจารณ์การนำเสนอข่าวของสื่อด้วยกันเองด้วย

ขณะที่รศ.วิลาสินี อดุลยานนท์ ผู้อำนวยการสำนักจรณรงค์และสื่อสาธารณะเพื่อสังคม สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ระบุว่า สาเหตุที่เลือกศึกษาละครซีทีคอม ที่ถึงแม้ว่าจะเป็นละครที่มีความตลก แต่เป็นละครที่มีการเหยียดหยามความเป็นมนุษย์มากที่สุด ทั้งนี้ การผลิตซ้ำสามารถสะท้อนได้ถึงกรอบของสังคมที่ยังถูกจำกัดว่า ทุกอย่างต้องเป็นขาว-ดำ หรือต้องแบ่งขั้ว และยังคงแฝงไปด้วยอคติในการนำเสนอ เช่น การ

ใช้ภาษา หรือการมองว่าความรุนแรงในสังคมเป็นเรื่องของปัจเจกบุคคล ซึ่งควรจะมีพื้นที่ให้กลุ่มคนทุกคนได้ แลกเปลี่ยนกัน

รศ.วิลาสินี ยังกล่าวอีกว่า อยากให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กสทช. เข้ามามีบทบาทในการควบคุมเนื้อหา ร่วมกัน กับองค์กรอื่น ๆ เพื่อเป็นอีกแนวทางหนึ่งในการช่วยลดปัญหาดังกล่าว ซึ่งก็เตรียมที่จะยื่นเรื่องเสนอต่อ คณะกรรมการกสทช.ด้วย รศ.วิลาสินี ยังย้ำอีกว่า การสื่อสารนั้น มีทั้งผู้รับและผู้ส่งสาร ซึ่งผู้รับสารจำเป็นต้องมีความ รู้เท่าทันสื่อ รวมถึงต้องรู้จักตั้งคำถามกับสิ่งที่นำเสนอให้มาก ทั้งนี้ ยืนยันว่า ไม่ควรมีการนำประเด็นเรื่องของเพศมา ใช้เพื่อโจมตี หรือลดทอนคุณค่าของเพศใดเพศหนึ่ง ซึ่งหากสามารถเปลี่ยนแปลงความเชื่อในเรื่องดังกล่าวได้ จะ สามารถสร้างกรอบวัฒนธรรมใหม่ขึ้นมา

น.ส.อาภาณี มิตรทอง นายกสมาคมส่งเสริมศักยภาพคนสตรีพิการ กล่าวถึงการนำเสนอของสื่อว่า ไม่ควร เสนอข่าว หรือใช้คำพูดในการเชิงตอกย้ำถึงความพิการ ที่เชื่อมโยงไปยังเรื่องของเวรกรรม เช่น หญิงพิการถูกข่มขืน หรือชายพิการมีความรู้สึกรักแบบชายรักชาย เพราะถือเป็นการใช้อคติอย่างรุนแรง ขณะที่ น.ส.ทัศนวรรณ บรรจง มูลนิธิฟรีดริค เฮแบร์ท แสดงความเห็น ว่า ควรมีการบรรจุเรื่องเพศในหลักสูตรนิเทศศาสตร์ เนื่องจากว่า สื่อถือเป็น ผู้ผลิตที่ควรมีความรับผิดชอบ และมีมุมมองที่หลากหลายในเรื่องเพศอย่างกว้างขวาง

ความหมายของคำว่า ละครซิทคอม (situation comedy) มีลักษณะ คือ ตัวละครจะอยู่ในสถานการณ์ จำลองเดียวกันจากตอนหนึ่งไปตอนถัดไป สถานการณ์จำลองมักจะเป็นในครอบครัว ที่ทำงาน หรือ ในวงเพื่อน มุก ตลกในซิทคอมมีหลากหลาย แต่ปกติแล้วจะมีลักษณะเป็นแบบตัวละครนำเรื่องไป (character-driven) นำมาซึ่งการใช้ running gags (มุกซ้ำๆประจำตัวละคร ย้ำเรื่อยๆตลอดเรื่อง)

และเพื่อที่จะรักษาสถานการณ์ให้คงที่ตลอดจำนวนตอนที่มากมาย ในซิทคอมต่างๆ ตัวละครจึงมักมีความ เป็นไปที่คงที่ (เช่น ถ้าเป็นเรื่องความรัก ก็จะไม่มีความคืบหน้าของความรักในแต่ละตอนมากนัก ทำให้ความสัมพันธ์ ของตัวละครคงเดิม) เหตุการณ์ในแต่ละตอนก็จะมีบทสรุปภายในตอน และมีไม่บ่อยนักที่จะเกี่ยวโยงข้ามตอน

ที่มา : news.thaipbs.or.th

LGBT rights, domestic violence and Thailand's culture of silent acceptance

Thailand's first sexual reassignment surgery operation was carried out in 1975. This came 28 years before sodomy laws in the United States were completely revoked in 2003.

This early acceptance of an individual's rights to change their sexual identity is not the only example of Thailand's progressive attitude to civil rights. Women were given the right to vote in Thailand in 1932, 12 years before France, 15 years before China and decades before most other developing nations.

But, of course, the first to move are not always the first to successfully integrate these new attitudes within their society.

Despite the high number of people identifying as lesbian, gay, bisexual or transgender (LGBT), they are clearly under-represented in business, government and the media. And as we all know, transgenders are still classed as mentally divergent when it comes to enlisting for national service.

Compared to the LGBT community, women as a social group are better off with regards to representation and legal rights. But this does not mean they are immune from discrimination. Yes, we have women business leaders and even a female PM but this just means that it is easier to turn a blind eye to sex discrimination.

Eighty years after women were given the right to vote, a non-governmental media watchdog group, the Media Monitor Project, has released a study claiming that violence against women is accepted as part of Thai culture. Alongside the report, Kritaya Archavanitkul, an academic at Mahidol University's Institute for Population and Social Research, commented that the issue of gender politics is something of a taboo in Thai society and that we are promoting a culture of "silent acceptance."

Coincidentally, in the same week as the report was released, Thai bookstore Se-ed demanded that publishers put clear warnings of "adult content" on the covers of books with LGBT or sexually explicit content.

At first glance these stories may seem unrelated; in fact Se-ed can even be commended for attempting to protect children from unsuitable content. However, LGBT activists have since voiced their displeasure with the company's broad requirements of what is to be deemed unsuitable LGBT content. Over 130,000 people have already signed a Facebook petition against Se-ed bookstores.

Now, I would not go so far as to label Se-ed the villain in this story. The books that they plan to "reconsider" include anything dealing with student prostitution, sexual abuse of non-spouses, children, youths and women, and incest and arousing graphic details of sexual intercourse.

Much of this stuff is certainly not bedtime reading material, and I assume that Se-ed has the public's best interests at heart. The problem comes with the practical application of the rule. Will a children's book about a boy and his pet dog be "reconsidered" if the boy happens to have two dads?

Most people prefer to err on the side of caution so the likelihood of little Timmy and his two dads being pulled from the shelves is highly probable.

And here is where the problem lies. Could we once again be building a culture of silent acceptance? Children who are deprived of exposure to various forms of social and sexual identities will grow up believing that anything outside of their own personal experience is against the norm.

The only time the public are exposed to the LGBT community in the media it is either as outlandish caricatures, make-up artists or street workers who hang around Silom, Lumpini Park and Nana waiting to rob people. If that is the image we promote, it is no wonder that there is no public backing for transgenders to officially change their sexually identity on legal documents.

In the case of Thailand, our prejudices do not stem from religious dogma, tribalism or racist attitudes brought on by a history of colonisation or even a fear of change. We proved that when we gave women the right to vote and allowed men to physically become women all those years ago.

We are okay with men beating their wives and bookstores suppressing LGBT content because we are lazy, and it's the easy thing to do. Ban a book rather than court controversy and watch Somying go to work with a bruised face because it's easier than interfering.

For whatever reason, (lack of education, selfishness, a mai pen rai attitude) Thailand lacks the ability to fully implement change and capitalise on our "progress" because not enough of us are ready to speak out. It only takes a few people to pass a law or challenge social norms; it takes a nation to make those changes the rule rather than the exception.

Perhaps the anonymity of social media will help Thais to voice their opinions as we have seen with the hundreds of thousands of people signing online petitions. Either that or it will disprove my theory that Thais are insufferably lazy and instead show us that we are simply just a bunch of horrible, horrible people

ที่มา : Bangkok post

Thais tolerant of violence between sexes, seminar told

Gender violence is part of a culture of "silent acceptance" and Thais are urged to stop keeping quiet about the gender issue so society can bring about changes, a seminar was told.

The Media Monitor Project, a non-governmental media watchdog group, and the Women's Health Advocacy Foundation, yesterday presented a study on the media, gender violence and gender discrimination at a meeting, attended by academics and journalists.

Kritaya Archavanitkul, an academic of Mahidol University's Institute for Population and Social Research, said the gender issue has been regarded as indecent by Thai society and is not a topic for open discussion, which leads to gender bias.

Men are stronger physically, and able to inflict violence more readily.

Acceptance that men are likely to inflict harm has developed into a culture of violence and no one has ever called it into question, Assoc Prof Kritaya said.

"A culture of gender violence among Thais has influenced our way of life. We need to criticise and question it and give the culture of silence a voice and make it a topic for open discussion," she said.

Wilasinee Adulyanon, director of social marketing and media advocacy at the Thai Health Promotion Foundation, said the media presents gender violence and gender bias because society is dominated by the mentality of polar opposites.

This mindset has led the media to see gender violence and gender bias as normal and natural.

Assoc Prof Wilasinee said the gender issue is still considered a private matter between a man and his wife, with little debate on the issue in public that would have brought about major changes in society.

She said women must not be regarded as inferior to men and the gender issue should also be considered in a cultural context.

She said mechanisms should be devised to regulate the presentation of content in the media regarding gender culture. She called on the National Broadcasting and Telecommunications Commission (NBTC) to initiate such moves immediately.

The NBTC cannot focus only on allocating frequencies while ignoring the issue of gender culture, she said.

Assoc Prof Wilasinee said campaigns have been launched to promote the significance of gender culture and to support academic research on the gender issue.

She said advocates of gender culture will meet the NBTC. They will push for gender culture to be included in the agency's draft regulations for the media and the gender issue should also be included as part of state policies.

ที่มา : Bangkok post

ลิงค์วิดีโอข่าว

Voice TV

<http://news.voicetv.co.th/thailand/57901.html>

PITV

<http://www.youtube.com/watch?v=ljQQfGkFP1Y>

<http://www.youtube.com/watch?v=ljQQfGkFP1Y>

DNN

http://www.youtube.com/watch?feature=player_embedded&v=u8_pAF4Jg-k